

แนวทางการสร้าง

สัมมาชีพชุมชน ปี ๒๕๖๑

“สัมมาชีพชุมชน สร้างวิถีชีวิตที่ยั่งยืน”

คำนำ

กรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยมีเป้าหมายให้ประชาชนได้รับการพัฒนาอาชีพและมีรายได้ เศรษฐกิจครัวเรือนมีความมั่นคง ประชาชนใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) ด้านการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและการสร้างโอกาสเข้าถึงบริการของรัฐ และเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคม และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ กรมฯ ได้กำหนดพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงาน จำนวน ๒๐,๑๔๐ หมู่บ้าน ขับเคลื่อนการดำเนินงาน ภายใต้แนวคิด “ชาวบ้านสอนชาวบ้าน” ที่เริ่มต้นด้วยการพัฒนาทักษะการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับปราชญ์ชุมชนด้านอาชีพ จากนั้นกลับไปสร้างทีมและจัดการฝึกอบรมอาชีพให้กับครัวเรือนที่ต้องการฝึกอาชีพในหมู่บ้านเป้าหมาย ตลอดจนติดตาม สนับสนุนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครัวเรือนที่เข้ารับการฝึกอาชีพ มีความรู้และปฏิบัติอาชีพได้จริง จนพัฒนาเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้กับครัวเรือนได้อย่างมั่นคง

แนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชน ปี ๒๕๖๑ เล่มนี้ จะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในการนำแนวคิด วิธีการ ไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชน และสนับสนุนการขับเคลื่อนการสร้างสัมมาชีพชุมชนแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน อันจะส่งผลให้การสร้างสัมมาชีพชุมชนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

กรมการพัฒนาชุมชน

ตุลาคม ๒๕๖๐

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

ส่วนที่ ๑ บทนำ

๑

ความเป็นมา

นิยามศัพท์

ส่วนที่ ๒ กระบวนการสร้างสัมมาชีพชุมชน

๕

ส่วนที่ ๓ การสนับสนุนการสร้างสัมมาชีพชุมชน

๒๑

ภาคผนวก

แบบฟอร์มทะเบียนข้อมูลทีมีวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน

แบบฟอร์มทะเบียนข้อมูลครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน

แบบฟอร์มทะเบียนข้อมูลกลุ่มอาชีพที่จัดตั้งขึ้นตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน

หลักเกณฑ์การประเมินครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่างประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

ตัวอย่างคำสั่งแต่งตั้งทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน ระดับจังหวัด

ตัวอย่างคำสั่งแต่งตั้งทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน ระดับอำเภอ

ตัวอย่างคำสั่งแต่งตั้งทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน ระดับตำบล

แบบฟอร์มรูปเล่มแผนชุมชนระดับตำบล

“การวิเคราะห์อาชีพ” กับการสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ กรอบการเรียนรู้การเตรียมความพร้อมที่มหาวิทยาลัยพทุมชน	๘
ตารางที่ ๒ กรอบการเรียนรู้การส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพพทุมชนในระดับหมู่บ้าน	๑๓
ตารางที่ ๓ กรอบการเรียนรู้การขยายผลการสร้างครัวเรือนสัมมาชีพพทุมชน	๑๗
ตารางที่ ๔ กรอบการเรียนรู้กิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการที่สนับสนุน การขับเคลื่อนสัมมาชีพพทุมชนระดับจังหวัด	๒๔
ตารางที่ ๕ กรอบการเรียนรู้กิจกรรมเวทีสรุปบทเรียนที่สนับสนุนการขับเคลื่อน สัมมาชีพพทุมชนระดับจังหวัด	๒๘
ตารางที่ ๖ กรอบการเรียนรู้กิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการ ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับจังหวัด (ศอช.จ.)	๓๔

ส่วนที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) กำหนดให้การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคม เป็น ๑ ใน ๑๐ ยุทธศาสตร์ ที่มุ่งลดปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของกลุ่มคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมที่แตกต่างกัน แก้ไขปัญหาความยากจน เพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการพื้นฐานทางสังคมของภาครัฐ รวมทั้งเพิ่มศักยภาพชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนพึ่งพาตนเองและได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากขึ้น

นโยบายการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี) กำหนดให้การลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐเป็น ๑ ใน ๑๑ ด้าน ที่มุ่งแก้ไขปัญหากเกี่ยวกับปากท้องของประชาชนในระดับล่างที่เป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศโดยมีแผนงานที่สำคัญ คือ แผนงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง ซึ่งได้มอบให้กระทรวงมหาดไทยที่มีกรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานหลัก บูรณาการไปสู่การปฏิบัติ และเพื่อให้การดำเนินการตามนโยบายรัฐบาลและข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีเห็นผลเป็นรูปธรรมโดยเร็วและมีความยั่งยืน กระทรวงมหาดไทยกำหนดโครงการ “ลดความเหลื่อมล้ำ แบ่งปันความสุข” เป็น ๑ ใน ๘ กลุ่มโครงการเน้นหนักที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษในเชิงผลสัมฤทธิ์ โดยโครงการดังกล่าวเน้นการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก แก้ปัญหาหนี้สินนอกระบบ ความยากจนระดับครัวเรือน พัฒนาคุณภาพชีวิตและขยายโอกาสคนยากจนในการเข้าถึงทรัพยากรและการให้บริการของรัฐ

เพื่อขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลและนโยบายกระทรวงมหาดไทยข้างต้น กรมการพัฒนาชุมชนได้กำหนดให้การพัฒนาอาชีพครัวเรือน เป็น ๑ ใน ๓ ปัจจัยขับเคลื่อนวาระกรมการพัฒนาชุมชน ปี ๒๕๖๐ (CDD Agenda 2017) มุ่งผลให้ “เศรษฐกิจครัวเรือนมีความมั่นคง ประชาชนใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนอย่างมีความสุข” และดำเนินการภายใต้ “โครงการสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานราก คือ “รายได้” ทำให้ประชาชนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความมั่นคงและยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขด้วยการสร้างอาชีพ ผ่านกระบวนการ “สร้างสัมมาชีพชุมชน” ภายใต้แนวคิด “ชาวบ้านสอนชาวบ้าน” สอนอาชีพที่เขาคาดต้องการอยากทำประกอบการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทาง ซึ่งกระบวนการ “สร้างสัมมาชีพชุมชน” เริ่มต้นด้วยการพัฒนาทักษะการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับปราชญ์ชุมชนด้านอาชีพ จากนั้นกลับไปสร้างทีมและจัดการ

ฝึกอบรมอาชีพให้กับครัวเรือนที่ต้องการฝึกอาชีพในหมู่บ้านเป้าหมาย ตลอดจนติดตาม สนับสนุนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครัวเรือนที่เข้ารับการฝึกอาชีพมีความรู้และปฏิบัติอาชีพได้จริง จนพัฒนาเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้กับครัวเรือนได้อย่างมั่นคง ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้ดำเนินการสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้การบูรณาการ ความร่วมมือของพระราชรัฐฯ ในพื้นที่ความรับผิดชอบของยุทธศาสตร์ที่ ๑ การส่งเสริมการ ขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคเกษตรและชนบท จำนวน ๒๓,๕๘๙ หมู่บ้านประชาชนได้รับการพัฒนาอาชีพและมีรายได้ รวม ๔๗๑,๗๘๐ คน/ครัวเรือน และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดหมู่บ้านเป้าหมาย จำนวน ๒๐,๑๔๐ หมู่บ้าน โดย เป็นหมู่บ้านในพื้นที่เป้าหมายเดิม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๑๖,๕๑๒ หมู่บ้าน และ หมู่บ้านเป้าหมายใหม่ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๓,๖๒๘ หมู่บ้าน ประชาชน เป้าหมายจะได้รับการพัฒนาอาชีพและมีรายได้รวม ๕๒๓,๖๔๐ คน/ครัวเรือน

นิยามศัพท์

สัมมาชีพ หมายถึง อาชีพที่ไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดเบียน สิ่งแวดล้อม และมีรายได้มากกว่ารายจ่าย เป็นความพยายามที่จะปรับจากการทำมาหากินเป็น ทำมาค้าขาย โดยไม่ได้เอากำไรสูงสุดเป็นตัวตั้งหรือเป็นเป้าหมายสุดท้าย และต้องคำนึงถึง ความเป็นธรรมทางสังคม กล่าวคือ ความสุขของตนและคนทำงาน รวมถึงประโยชน์ของ ผู้บริโภค และผู้รับบริการเป็นหลัก

ปราชญ์ชุมชน หมายถึง ผู้ที่ประกอบสัมมาชีพจนมีความรู้ความชำนาญในการประกอบ อาชีพ หรือมีความเชี่ยวชาญในอาชีพนั้น ๆ ประสบความสำเร็จและมีความมั่นคงในอาชีพ เป็นที่ ยอมรับของคนในชุมชนพร้อมมีจิตอาสาที่จะถ่ายทอดและขยายผลไปยังบุคคลอื่น ๆ ในชุมชน

วิทยากรสัมมาชีพชุมชน หมายถึง ปราชญ์ชุมชนที่ผ่านการอบรม หลักสูตร “วิทยากรผู้นำ สัมมาชีพ” จากศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน

ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน หมายถึง ปราชญ์ชุมชนของหมู่บ้าน ๆ ละ ๕ คน ประกอบด้วย วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ ๑ คน และปราชญ์ชุมชนที่เข้าร่วมเป็นทีม เพิ่มเติมอีกหมู่บ้านละ ๔ คน

หมู่บ้านเป้าหมายสัมมาชีพชุมชน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมายถึง หมู่บ้านเป้าหมาย เดิม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๑๖,๕๑๒ หมู่บ้าน และหมู่บ้านเป้าหมายใหม่ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๓,๖๒๘ หมู่บ้านรวม ๒๐,๑๔๐ หมู่บ้าน

หมู่บ้านเป้าหมายเดิม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ หมายถึง หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ตามพื้นที่ความรับผิดชอบของยุทธศาสตร์ที่ ๑ การส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตาม ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคเกษตรและชนบท จำนวน ๑๖,๕๑๒ หมู่บ้าน (ร้อยละ ๗๐ ของ ๒๓,๕๘๙ หมู่บ้าน)

หมู่บ้านเป้าหมายใหม่ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมายถึงหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกรมการพัฒนาชุมชน หรือหมู่บ้านที่มีครัวเรือนมีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) หรือหมู่บ้านที่มีความพร้อมที่อยู่นอกพื้นที่ความรับผิดชอบของยุทธศาสตร์ที่๑การส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคเกษตรและชนบท จำนวน ๓,๖๒๘ หมู่บ้าน

ครัวเรือนเป้าหมาย หมายถึง ครัวเรือนที่อยู่ในหมู่บ้านเป้าหมายสัมมาชีพชุมชน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมู่บ้านละ ๒๖ ครัวเรือน ที่แสดงความประสงค์ต้องการเข้ารับการฝึกอาชีพตามแบบสำรวจความต้องการฝึกอาชีพของคนในชุมชน

ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน หมายถึง ครัวเรือนเป้าหมายที่ผ่านการอบรมอาชีพ โครงการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้านและโครงการขยายผลการสร้างครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน

ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง หมายถึง ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนที่ผ่านการคัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนดในระดับจังหวัด หรือระดับภาค

ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน หมายถึง ผู้นำชุมชน กลุ่ม องค์กร หรือเครือข่ายการพัฒนาชุมชนที่มีศักยภาพ ซึ่งอยู่ในพื้นที่เป้าหมายในการสร้างสัมมาชีพชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ และได้รับคำสั่งแต่งตั้งเป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน โดยในแต่ละทีมอาจจะประกอบด้วย ปราชญ์ชุมชน ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.) คณะกรรมการพัฒนาสตรี คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน (ศอช.) คณะกรรมการเครือข่าย OTOP คณะกรรมการเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต หรืออื่น ๆ ตามศักยภาพของแต่ละพื้นที่

กลุ่มอาชีพ หมายถึง กลุ่มที่จัดตั้งขึ้นใหม่จากการรวมตัวของผู้แทนครัวเรือนในหมู่บ้านเป้าหมาย ตั้งแต่ ๕ ครัวเรือนขึ้นไป ซึ่งผ่านการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้านที่มีการประกอบอาชีพเดียวกันหรือประเภทอาชีพเดียวกันมาร่วมกันดำเนินการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการประกอบอาชีพ

กระบวนการสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

เป้าหมาย

ประชาชนได้รับการพัฒนาอาชีพและมีรายได้

โครงการหลัก

ส่วนกลาง : สพช./ไตรมาส ๑

พัฒนาผู้นำสัมมาชีพชุมชน
๓,๖๒๘ หมู่บ้าน (คน)
๔๘ รุ่น ๆ ละ ๔ วัน

หน่วยดำเนินการ : อำเภอ/ไตรมาส ๑

เตรียมความพร้อมทีมวิทยากร
สัมมาชีพชุมชน
๓,๖๒๘ หมู่บ้าน ๆ ละ ๕ คน
จำนวน ๑๘,๑๔๐ คน

หน่วยดำเนินการ : อำเภอ/ไตรมาส ๒

สร้างสัมมาชีพชุมชน
ในระดับหมู่บ้าน
๓,๖๒๘ หมู่บ้าน ๆ ละ ๒๖ คน
จำนวน ๙๔,๓๒๘ คน

หน่วยดำเนินการ : อำเภอ/ไตรมาส ๑-๒

ขยายผลการสร้าง
ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน
๑๖,๕๑๒ หมู่บ้าน ๆ ละ ๒๖ คน
จำนวน ๔๒๙,๓๑๒ คน

โครงการสนับสนุน

สร้างทีมสนับสนุนการขับเคลื่อน
สัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด
(๓ กิจกรรม) ไตรมาส ๑,๓

หน่วย
ดำเนินการ
จังหวัด

ประชุมเชิงปฏิบัติการ
คณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค
๔ ภาค ๆ ละ ๔๐ คน รวม ๑๖๐ คน
ไตรมาส ๑,๓

หน่วย
ดำเนินการ
จังหวัดตั้งภาค

บูรณาการแผนชุมชนระดับ
ตำบลสร้างสัมมาชีพชุมชน
๕,๕๔๐ ตำบล ๆ ละ ๑ วัน

หน่วย
ดำเนินการ
อำเภอ

สนับสนุนสัมมาชีพแก่ครัวเรือนยากจน

จำนวน ๑,๖๙๙ กลุ่ม
ไตรมาส ๑,๓

หน่วย
ดำเนินการ
อำเภอ

ตัวชี้วัด

๑. จำนวนประชาชนที่
ได้รับการส่งเสริม
อาชีพ ๕๒๓,๖๔๐ คน
(คร.)

๒. ร้อยละ ๘๕ ของ
ประชาชนได้รับการ
ส่งเสริมอาชีพ
ประกอบอาชีพตาม
แนวทางสัมมาชีพ

แนวคิด

ยึดพื้นที่ครัวเรือน
รายได้
ต่ำกว่าเกณฑ์ จ.ปร.
โดยให้
“ชาวบ้านสอน
ชาวบ้าน”
ตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจ
พอเพียง

ส่วนที่ ๒

กระบวนการสร้างสัมมาชีพชุมชน

การสร้างสัมมาชีพชุมชนขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างเป็นกระบวนการ ภายใต้แนวคิด “ชาวบ้านสอนชาวบ้าน” สอนอาชีพที่เขาต้องการอยากทำประกอบการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทาง ที่เริ่มต้นด้วยการพัฒนาทักษะการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับ ประชาชนชุมชนด้านอาชีพ จากนั้นกลับไปสร้างทีมและจัดการฝึกอบรมอาชีพให้กับครัวเรือนที่ต้องการฝึกอาชีพในหมู่บ้านเป้าหมาย ตลอดจนถึงติดตาม สนับสนุนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครัวเรือนที่เข้ารับการฝึกอาชีพมีความรู้และปฏิบัติอาชีพได้จริง จนพัฒนาเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้กับ ครัวเรือนได้อย่างมั่นคง

กรมการพัฒนาชุมชนได้กำหนดกิจกรรม/โครงการภายใต้กระบวนการสร้างสัมมาชีพชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อให้บรรลุตาม เป้าหมายที่กำหนด โดยมีกิจกรรม/โครงการที่มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน แบ่งเป็น ๔ โครงการ หลัก และ ๔ โครงการสนับสนุน ดังนี้

๔ โครงการหลัก ได้แก่

๑. พัฒนาผู้นำสัมมาชีพ
๒. เตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน
๓. สร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน
๔. ขยายผลการสร้างครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน

๔ โครงการสนับสนุน ได้แก่

๑. การสร้างทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด
๒. การประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค (กพสภ.) ส่งเสริมครัวเรือน สัมมาชีพชุมชน
๓. บูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลสร้างสัมมาชีพชุมชน
๔. สนับสนุนสัมมาชีพชุมชนแก่ครัวเรือนยากจน

โดยมีรายละเอียดการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ดังนี้

▶๑. โครงการพัฒนาผู้นำสัมมาชีพ

วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างผู้นำสัมมาชีพให้สามารถถ่ายทอดความรู้ด้านอาชีพ โดยตระหนักถึงความสำคัญบนพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนการวิเคราะห์อาชีพเพื่อเชื่อมโยงการตลาดของชุมชนได้

กลุ่มเป้าหมาย ประชาชนชุมชนในหมู่บ้านเป้าหมายใหม่ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๓,๖๒๘ หมู่บ้าน ๆ ละ ๑ คน รวม ๓,๖๒๘ คน

ระยะเวลา รุ่น ๆ ละ ๔ วัน (ไตรมาสที่ ๑ : ตุลาคม ๒๕๕๙ – ธันวาคม ๒๕๖๐)

วิธีการดำเนินงาน โครงการพัฒนาผู้นำสัมมาชีพ ดำเนินการในรูปแบบการจัดฝึกอบรมหลักสูตร “วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ” จำนวน ๔๘ รุ่น ๆ ละ ๔ วันโดยศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนสังกัดสถาบันการพัฒนาชุมชน ทั้ง ๑๑ แห่ง ประกอบด้วย ๓ หมวดวิชา ได้แก่

๑. ปรัชญา หลักการ และแนวคิดสู่สัมมาชีพชุมชน
๒. องค์ความรู้สู่การสร้างสัมมาชีพ
๓. ทักษะการถ่ายทอดองค์ความรู้สัมมาชีพ

ขั้นตอนการดำเนินโครงการ

๑. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด **สำรวจและคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย** เพื่อเข้ารับการฝึกอบรม หลักสูตร “วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ” หมู่บ้านละ ๑ คน โดยการพิจารณาคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย เน้นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญหรือมีความชำนาญในการประกอบอาชีพ ประสบความสำเร็จในการดำเนินอาชีพจนเป็นที่ยอมรับ มีความพร้อมในการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่สาธารณะ (จิตอาสา) หรือสร้างเครือข่าย และควรคำนึงถึงความพร้อมของกลุ่มเป้าหมายในการเป็นแกนหลักส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนให้เกิดได้จริง **ทั้งนี้ ต้องเป็นบุคคลเดียวกับฐานข้อมูลแบบสำรวจข้อมูลประชัญชุมชนด้านอาชีพเพื่อเตรียมเป็นวิทยากรสัมมาชีพชุมชน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑** ที่จังหวัดได้รวบรวมส่งให้กรมฯ เรียบร้อยแล้ว หรือหากมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ได้บุคคลที่สามารถขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนได้ **ขอให้จังหวัดดำเนินการปรับปรุงแก้ไขฐานข้อมูลและแจ้งให้กรมฯ ทราบ**

๒. ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน ประสานจังหวัดส่งกลุ่มเป้าหมายเข้ารับการฝึกอบรมและดำเนินการฝึกอบรมตามหลักสูตร “วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ” รุ่นละ ๔ วัน ตามแผนการฝึกอบรมของศูนย์ศึกษาฯ แต่ละแห่ง

๓. กลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตร “วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ” แล้วจะเรียกว่า “วิทยากรสัมมาชีพชุมชน” และมีภารกิจที่ต้องดำเนินการต่อไป ดังนี้

๑) ถ่ายทอดความรู้การเป็น “วิทยากรสัมมาชีพชุมชน” ที่ได้รับจากการฝึกอบรมตามหลักสูตร “วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ” ให้กับทีมประชัญชุมชนที่ได้สำรวจไว้แล้วหมู่บ้านละ ๔ คน

ในโครงการเตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน เพื่อพัฒนาทีมให้มีทักษะการถ่ายทอด และเทคนิคการนำเสนอ พร้อมทั้งจะก้าวสู่การเป็นทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนที่มีประสิทธิภาพ

๒) ทำหน้าที่เป็นแกนนำหลักในการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนใน**โครงการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน** และติดตาม สนับสนุน การประกอบอาชีพของครัวเรือนเป้าหมายให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง

๓) ประสานทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนในพื้นที่ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การสนับสนุน ส่งเสริม ขยายผลและต่อยอดการสร้างสัมมาชีพชุมชนในหมู่บ้านเพื่อไปสู่ความยั่งยืน

ตัวชี้วัดกิจกรรม ร้อยละ ๙๐ ของกลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการฝึกอบรมสามารถเป็นวิทยากรสัมมาชีพ ถ่ายทอดความรู้ด้านอาชีพได้

▶๒. โครงการเตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน

วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้านให้มีความพร้อมและสามารถจัดการฝึกอบรมอาชีพให้กับประชาชนในหมู่บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย

๑. ประชาชนชุมชนที่อยู่ในหมู่บ้านเป้าหมายใหม่ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๓,๖๒๘ หมู่บ้าน ๆ ละ ๕ คน รวมทั้งสิ้น ๑๘,๑๔๐ คน ประกอบด้วย

๑) ประชาชนชุมชนที่ผ่านการฝึกอบรม **หลักสูตร “วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ”** โครงการพัฒนาผู้นำสัมมาชีพ หมู่บ้านละ ๑ คน

๒) ประชาชนชุมชน จาก**ฐานข้อมูลแบบสำรวจข้อมูลประชาชนด้านอาชีพเพื่อเตรียมเป็นวิทยากรสัมมาชีพชุมชน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑** ที่ได้สำรวจไว้แล้ว หมู่บ้านละ ๔ คน เพื่อร่วมทำหน้าที่เป็นทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนในหมู่บ้าน

๒. ประชาชนที่เป็นผู้แทนครัวเรือนที่อยู่ในหมู่บ้านเป้าหมายใหม่ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่มีความต้องการและสนใจฝึกอบรมอาชีพ จำนวน ๓,๖๒๘ หมู่บ้าน ๆ ละ ๒๖ คน/ครัวเรือน รวมทั้งสิ้น ๙๔,๓๒๘ คน/ครัวเรือน

ระยะเวลา จำนวน ๒ วัน (ไตรมาส ๑ : พฤศจิกายน – ธันวาคม ๒๕๖๐)

ขั้นตอนการดำเนินงาน สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ดำเนินโครงการเตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน ตามขั้นตอนดังนี้

๑. ทำความเข้าใจแนวทางการดำเนินโครงการจากเอกสาร**แนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชน ปี ๒๕๖๑**

๒. จัดทำแผนการดำเนินโครงการเตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	ข้อเสนอแนะ
<p>๓. วิเคราะห์อาชีพที่ครัวเรือนเป้าหมายต้องการ</p>	<p>เพื่อพิจารณาสถานการณ์อาชีพที่ครัวเรือนเป้าหมายต้องการฝึกอบรมเชื่อมโยงกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องและโอกาสของการประสบความสำเร็จได้อย่างแท้จริง</p>	<p>ที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยวิทยาเขตกำแพงแสน ตำบลหมูบ้าน ดำเนินการดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> • ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลอาชีพที่ครัวเรือนเป้าหมายมีความต้องการและสนใจฝึกอบรมอาชีพ จากแบบสำรวจผู้ที่มีความสมัครใจ และต้องการฝึกอาชีพฯ ที่ได้สำรวจไว้แล้ว โดยพิจารณาโอกาสประสบความสำเร็จโดยใช้หลักการตลาด (๔P) ประกอบกับทิศทางการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของจังหวัด/อำเภอ ความสอดคล้องกับความรู้ของปราชญ์ชุมชนในหมู่บ้านหรือหมู่บ้านใกล้เคียงในอำเภอเดียวกัน ศักยภาพชุมชน ทุนชุมชน ความสามารถในการสร้างรายได้ การเชื่อมโยงกับการตลาด มีแหล่งเรียนรู้ที่สะดวกต่อการเรียนรู้ และเป็นอาชีพที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง • สรุปผลการวิเคราะห์ฯ เพื่อเตรียมนำเสนอ สร้างความเข้าใจกับครัวเรือนเป้าหมาย 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบสำรวจผู้ที่มีความสมัครใจและต้องการฝึกอาชีพฯ ของหมู่บ้าน - ข้อมูลศักยภาพชุมชน - ข้อมูลแสดงทิศทางการพัฒนาด้านเศรษฐกิจจังหวัด/อำเภอ - กระดาด - ฟลิปชาร์ต - ปากกาเคมี - กระดาษขาว 	<ul style="list-style-type: none"> - ทีมงานสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน และหน่วยงานภาคีที่ร่วมกิจกรรม ร่วมให้คำปรึกษาแนะนำ เพื่อให้การวิเคราะห์อาชีพฯ สอดคล้องกับความเป็นจริง และมีโอกาสประสบความสำเร็จ
<p>วันที่สอง</p> <p>๑. เตรียมความพร้อมครัวเรือน</p>	<p>เพื่อให้ครัวเรือนเป้าหมาย มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ</p>	<p>ที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยวิทยาเขตกำแพงแสน หมู่บ้านละ ๕ คน ไปพบผู้แทนครัวเรือนเป้าหมาย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - กระดาด A๔ - กระดาด - ฟลิปชาร์ต 	<ul style="list-style-type: none"> - ทีมงานสำนักงานพัฒนาชุมชน

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	ข้อเสนอแนะ
เป้าหมายเพื่อส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และร่วมดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน	แนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และร่วมดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ	หมู่บ้านละ ๒๖ คน และดำเนินการดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> • สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในประเด็นต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> - ความเป็นมา - ความสำคัญ - กระบวนการสร้างสัมมาชีพชุมชน และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง • นำเสนอผลการวิเคราะห์อาชีพที่ครัวเรือนเป้าหมายต้องการฝึกอบรม • ทบทวนความต้องการของครัวเรือนเป้าหมายอย่างคงมีความสนใจหรือต้องการฝึกอาชีพ หรือเปลี่ยนแปลงอาชีพหรือไม่ ซึ่งกรณีที่ไม่ต้องการฝึกอาชีพให้ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านหากครัวเรือนอื่นทดแทน หรือต้องการเปลี่ยนอาชีพให้เปลี่ยนอาชีพตามคำแนะนำของทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านได้ • กำหนดเนื้อหาการฝึกอบรม สถานที่ฝึกอบรม/ศึกษาดูงาน และวางแผนปฏิบัติการฝึกอาชีพที่จะฝึกอบรมร่วมกับครัวเรือนเป้าหมาย 	<ul style="list-style-type: none"> - ปากกาเคมี - กระดาษขาว 	อำเภอ ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน และหน่วยงานภาคีที่ร่วมกิจกรรม ร่วมให้คำปรึกษาแนะนำ <ul style="list-style-type: none"> - ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน สํารวจวัสดุอุปกรณ์สำหรับการฝึกปฏิบัติอาชีพที่ร่วมกันคัดเลือก - สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเตรียมจัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับการฝึกปฏิบัติอาชีพให้ครัวเรือนเป้าหมาย

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	ข้อเสนอแนะ
๒. จัดทำแผนปฏิบัติการติดตามสนับสนุนการประกอบอาชีพของครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน	เพื่อให้การขับเคลื่อนการสร้างสัมมาชีพชุมชนดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง เกิดผลเป็นรูปธรรม	ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนในแต่ละหมู่บ้านและทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนในพื้นที่จัดทำแผนปฏิบัติการติดตามสนับสนุนการประกอบอาชีพของครัวเรือนเป้าหมายที่ผ่านการอบรมอาชีพ เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างต่อเนื่อง สร้างรายได้ให้ครัวเรือนได้จริง	-กระดาษ A๔ - กระดาษ - ฟลิปชาร์ต - ปากกาเคมี - กระดาษกาว	- ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน ทำหน้าที่ติดตามสนับสนุนครัวเรือนเป้าหมายตามสัดส่วน ๑ คน ต่อ ๕ - ๖ คน/ครัวเรือน

ตัวชี้วัดกิจกรรม ปรากฏชุมชนที่ได้รับการพัฒนาเป็นทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน จำนวน ๑๘,๑๔๐ คน

เงื่อนไข: ๑. ให้ดำเนินโครงการเตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน หลังจากปรากฏชุมชนหมู่บ้านละ ๑ คน ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตร “วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ” ตามโครงการพัฒนาผู้นำสัมมาชีพแล้ว

๒. การคัดเลือกครัวเรือนเป้าหมายที่จะเข้าร่วมการฝึกอาชีพ ต้องพิจารณาจาก ๑) ครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี ๒๕๖๐ ที่สามารถพัฒนาได้ ๒) ครัวเรือนที่มีรายได้น้อย หรือ ๓) ครัวเรือนที่มีความต้องการและสนใจฝึกอาชีพเพื่อประกอบเป็นอาชีพที่สามารถสร้างให้เกิดรายได้ให้ครอบครัว หมู่บ้านละ ๒๖ ครัวเรือน (ครัวเรือนละ ๑ คน) และทั้ง ๒๖ ครัวเรือนต้องมีการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ในปี ๒๕๖๑ เนื่องจากต้องใช้ข้อมูลรายได้เฉลี่ยเป็นฐานในการวัดผลตามตัวชี้วัดงบประมาณในเดือนกันยายน ๒๕๖๑

๓. การวิเคราะห์อาชีพจะต้องเตรียมข้อมูลที่เกี่ยวข้องและดำเนินการโดยผู้ที่มีความรู้ เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพนั้น ๆ จนประสบความสำเร็จอย่างแท้จริง และควรให้มีผู้แทนจากหน่วยงาน องค์กรทั้งภาครัฐ เอกชน ที่มีความรู้และมีบทบาทภารกิจในการส่งเสริมสนับสนุน การประกอบอาชีพของชุมชนร่วมให้ข้อมูลและร่วมวิเคราะห์อาชีพด้วย เพื่อให้การวิเคราะห์อาชีพที่ต้องการอบรม

เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง และมีโอกาสประสบความสำเร็จได้จริง เช่น ผู้แทนจากสำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอ สถาบันการศึกษาในพื้นที่ สถาบันการเงินในพื้นที่ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

๔. การกำหนดเนื้อหาการฝึกอบรมอาชีพ วิทยากรหลักที่ทำหน้าที่สอนอาชีพ สถานที่อบรมและศึกษาดูงาน ดำเนินการให้แล้วเสร็จในช่วงโครงการเตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน กรณีวิทยากรสัมมาชีพชุมชนในหมู่บ้านไม่มีความรู้ในเรื่องที่ครีวเรือนเป้าหมายต้องการฝึกอาชีพให้พิจารณาคัดเลือกจากทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน หรือประสานขอรับการสนับสนุนจากวิทยากรสัมมาชีพชุมชนที่อำเภอ/จังหวัดได้จัดทำฐานข้อมูลไว้ และในศึกษาดูงานให้เน้นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ หรือศูนย์เรียนรู้ชุมชน หรือบ้านปราชญ์ชุมชนในอำเภอเดียวกัน

๕. จัดทำฐานข้อมูลทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนตามแบบฟอร์มที่กรมฯ กำหนด เพื่อนำไปสู่การต่อยอดการพัฒนาและการใช้ประโยชน์

๓. โครงการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน

วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชนแก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมายประชาชนที่เป็นผู้แทนครีวเรือนที่อยู่ในหมู่บ้านเป้าหมายใหม่ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่มีความต้องการและสนใจฝึกอบรมอาชีพ จำนวน ๓,๖๒๘ หมู่บ้าน ๆ ละ ๒๖ ครีวเรือน ๆ ละ ๑ คน รวมทั้งสิ้น ๙๔,๓๒๘ คน

ระยะเวลา จำนวน ๓ วัน (ไตรมาส ๒ : มกราคม ๒๕๖๑ – มีนาคม ๒๕๖๑)

ขั้นตอนการดำเนินงาน สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ดำเนินโครงการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน ตามขั้นตอนดังนี้

๑. ทำความเข้าใจแนวทางการดำเนินโครงการจากเอกสารแนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชน ปี ๒๕๖๑

๒. จัดทำแผนการดำเนินโครงการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด

๓. ประสานกลุ่มเป้าหมาย (ตามโครงการเตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน) และผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

๑) ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน หมู่บ้านละ ๕ คน

๒) ประชาชนที่เป็นผู้แทนครัวเรือนที่มีความต้องการและสนใจฝึกอบรมอาชีพหมู่บ้านละ ๒๖ ครัวเรือน

๓) ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนในพื้นที่และหน่วยงานภาคีการพัฒนาที่จำเป็นและเกี่ยวข้อง

๔. ดำเนินโครงการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน ในรูปแบบการฝึกอบรม โดยทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน จำนวน ๕ คน ทำหน้าที่เป็นแกนนำหลักในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ทีมงานสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนในพื้นที่ และหน่วยงานภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมกิจกรรม และสนับสนุนในส่วนที่เกี่ยวข้อง การอบรมภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน แบ่งออกเป็น ๓ ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ ๑ การให้ความรู้ภาควิชาการหรือทฤษฎี เทคนิควิธีการ และความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพที่ครัวเรือนต้องการฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ ๒ การศึกษาดูงาน เพื่อเพิ่มพูนความรู้และเพื่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการกลับไปพัฒนาอาชีพตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ณ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงหรือบ้านปราชญ์ชุมชนที่ประกอบอาชีพจนประสบความสำเร็จ หรือศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เข้มแข็ง ในพื้นที่

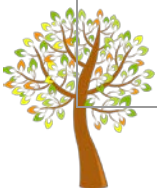
ขั้นตอนที่ ๓ ฝึกปฏิบัติการประกอบอาชีพที่ฝึกอบรมตามกรอบการเรียนรู้ ตารางที่ ๒ ดังนี้

ตารางที่ ๒ กรอบการเรียนรู้การส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน (๓ วัน)

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	ข้อเสนอแนะ
วันที่หนึ่ง เสริมสร้าง ความรู้ ความ เข้าใจ เกี่ยวกับ อาชีพที่ กลุ่มเป้าหมาย ต้องการ ฝึกอบรม	เพื่อให้ กลุ่มเป้าหมายมี ความรู้ ความ เข้าใจเกี่ยวกับ อาชีพที่ต้องการ ฝึกอบรม และ สามารถนำไป ปฏิบัติเป็นอาชีพ ได้จริง และ ถูกต้องอย่างเป็น ขั้นเป็นตอน	วิทยากรสัมมาชีพชุมชน ผู้เชี่ยวชาญในอาชีพที่ กลุ่มเป้าหมายต้องการ ฝึกอบรมดำเนินการร่วมกับ ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน ดังนี้ • ให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ ครัวเรือนต้องการฝึกอบรม สาระสำคัญประกอบด้วย - ความเป็นมาและ ความสำคัญของอาชีพ	- สื่อ Power Point - เอกสาร - คลิปวิดีโอ - กรณศึกษา	- ควบคุมจัด กระบวนการ เรียนรู้ทั้ง ลักษณะการ บรรยาย การ สาธิตและ ทดลองฝึก ปฏิบัติร่วม ด้วยเพื่อ เสริมความ เข้าใจในการ

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	ข้อเสนอแนะ
		<ul style="list-style-type: none"> - วิธีการ/กระบวนการประกอบอาชีพ อย่างเป็นลำดับขั้นตอน - เทคนิคหรือทักษะที่จำเป็น - ความรู้ที่เป็นองค์ประกอบและเกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จ เช่น ความรู้ด้านการตลาด การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ การสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าและการบริหารจัดการเป็นต้น • ยกตัวอย่างหรือสาธิตการประกอบอาชีพร่วมด้วย เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น และสามารถปฏิบัติตามได้ 		เรียนรู้
<p>วันที่สอง ศึกษาดูงานและเสริมสร้างการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติ (SEP : Way of Life)</p>	<p>๑. เพิ่มพูนความรู้และเพื่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการกลับไปพัฒนาอาชีพตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>๒.เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>๒. กระตุ้นให้เกิดความตระหนักใน</p>	<ul style="list-style-type: none"> • กลุ่มเป้าหมายศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์กับผู้ประกอบอาชีพจนประสบความสำเร็จ/ผู้ปฏิบัติจริง ณ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง หรือบ้านปราชญ์ชุมชน หรือศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เข้มแข็งในพื้นที่ • ให้ความรู้เรื่องการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจ 	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมการประกอบอาชีพและเสริมสร้างการเรียนรู้ด้านการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจากสถานที่จริง 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรมุ่งการปรับทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	ข้อเสนอแนะ
	การปรับเปลี่ยนการใช้ชีวิตและการพัฒนาหมู่บ้านที่สมดุลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	พอเพียงสู่การปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต		
วันที่สาม ฝึกปฏิบัติอาชีพ	เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการฝึกอบรมอาชีพสามารถปฏิบัติอาชีพได้อย่างถูกต้อง	กลุ่มเป้าหมายดำเนินการฝึกปฏิบัติอาชีพ ณ บ้านของตนเองหรือสถานที่ที่เหมาะสม โดยมีทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน กำกับดูแลการฝึกปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมายอย่างใกล้ชิด โดยอาจแบ่งความรับผิดชอบตามสัดส่วนวิทยากรสัมมาชีพชุมชน ๑ คน ต่อ ๕ - ๖ คน/ครัวเรือน	- วัสดุอุปกรณ์สำหรับใช้ในการประกอบอาชีพที่ฝึกอบรม	- ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน ร่วมติดตามสนับสนุนการฝึกปฏิบัติอาชีพของครัวเรือนเป้าหมายและให้กำลังใจ

๕. เมื่อดำเนินการตามกรอบการเรียนรู้เสร็จเรียบร้อยแล้ว

๑) ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านและทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพในพื้นที่ มีหน้าที่ ติดตาม สนับสนุน และส่งเสริมให้ครัวเรือนเป้าหมาย ๒๖ ครัวเรือนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปประกอบอาชีพ เกิดเป็นอาชีพ และมีรายได้หรือลดรายจ่ายได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพนั้นเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการผลิตและการบริหารจัดการ หรือจะเป็นการช่วยเหลือแก้ไขปัญหา หรือการส่งเสริมด้านการตลาดและการจัดหาแหล่งทุนสนับสนุน

๒) สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ สนับสนุน ส่งเสริมให้ครัวเรือนเป้าหมายที่ผ่านการฝึกอบรม ที่ประกอบอาชีพเดียวกันหรือประเภทเดียวกันและประกอบอาชีพอย่างต่อเนื่อง ให้มีการรวมกลุ่ม และสนับสนุนการจัดตั้งและพัฒนาเป็นกลุ่มอาชีพตามหลัก ๕ ก เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ระบบการลงทะเบียน OTOP

๓) ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพในพื้นที่และสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ สนับสนุนให้ชุมชนจัดระบบบริหารจัดการจัดการเงินทุนประกอบอาชีพ ส่งเสริมช่องทางการตลาด เพื่อให้กลุ่มสามารถประกอบอาชีพและสร้างรายได้อย่างต่อเนื่อง

ตัวชี้วัดกิจกรรม

๑. จำนวนประชาชนเป้าหมายได้รับการส่งเสริมอาชีพ จำนวน ๙๔,๓๒๘ คน/ครัวเรือน
๒. ร้อยละ ๘๕ ประชาชนเป้าหมายที่ได้รับการส่งเสริมอาชีพ นำความรู้ไปประกอบอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน และมีรายได้เพิ่มขึ้น

เงื่อนไข: ๑. โครงการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้านให้ดำเนินการ หลังจากดำเนินโครงการเตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน เรียบร้อยแล้ว

๒. จัดทำฐานข้อมูลครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน ตามแบบฟอร์มที่กำหนด เพื่อนำไปสู่การต่อยอดการพัฒนา และการใช้ประโยชน์

๓. ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านต้องรวบรวมข้อมูล และประสาน สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ในการจัดซื้อวัสดุฝึกอาชีพเพื่อดำเนินการสนับสนุนการฝึกอาชีพให้ครัวเรือนเป้าหมายนำไปฝึกอาชีพได้จริงก่อนเริ่มดำเนินการฝึกอบรม

๔. กรณีต้องการรวมกันเป็นกลุ่มหรืองบประมาณไม่เพียงพอ ครัวเรือนเป้าหมายสามารถฝึกปฏิบัติอาชีพในลักษณะร่วมกันทำแบบกลุ่มได้ โดยจะใช้สถานที่ ฝึกปฏิบัติ ณ บ้านตนเอง หรือสถานที่ที่กลุ่มกำหนดก็ได้

๔. โครงการขยายผลการสร้างครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน

วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชนแก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมายประชาชนที่เป็นผู้แทนครัวเรือนที่อยู่ในหมู่บ้านเป้าหมายเดิม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่ไม่เคยเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงมาก่อนมีความต้องการและสนใจฝึกอบรมอาชีพ จำนวน ๑๖,๕๑๒ หมู่บ้าน ๑ ละ ๒๖ ครัวเรือน ๆ ละ ๑ คน รวมทั้งสิ้น ๔๒๙,๓๑๒ คน

ระยะเวลา จำนวน ๓ วัน (ไตรมาส ๑ - ๒ : ตุลาคม ๒๕๖๐ – มีนาคม ๒๕๖๑)

ขั้นตอนการดำเนินงาน สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ดำเนินโครงการขยายผลการสร้าง ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน ตามขั้นตอนดังนี้

๑. ทำความเข้าใจแนวทางการดำเนินโครงการจากเอกสารแนวทางการสร้างสัมมาชีพ ชุมชน ปี ๒๕๖๑

๒. จัดทำแผนการดำเนินโครงการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด

๓. ประสานกลุ่มเป้าหมาย และผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

๑) ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน หมู่บ้านละ ๕ คน

๒) ประชาชนที่เป็นผู้แทนครัวเรือนที่มีความต้องการและสนใจฝึกอบรมอาชีพ หมู่บ้านละ ๒๖ ครัวเรือน

๓) ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนในพื้นที่และหน่วยงานภาคีการพัฒนาที่จำเป็นและผู้เกี่ยวข้อง

๔. ดำเนินโครงการขยายผลการสร้างครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน ในรูปแบบการฝึกอบรม โดยทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน จำนวน ๕ คน ทำหน้าที่เป็นแกนนำหลักในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ทีมงานสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนในพื้นที่ และหน่วยงานภาคีพัฒนาที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมกิจกรรม และสนับสนุนในส่วนที่เกี่ยวข้อง การอบรมภายใต้โครงการขยายผลการสร้างครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน แบ่งออกเป็น ๓ ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ ๑ การให้ความรู้ภาควิชาการหรือทฤษฎี เทคนิควิธีการ และความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพที่ครัวเรือนต้องการฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ ๒ การศึกษาดูงาน เพื่อเพิ่มพูนความรู้และเพื่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการกลับไปพัฒนาอาชีพตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ณ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง หรือบ้านปราชญ์ชุมชนที่ประกอบอาชีพจนประสบความสำเร็จ หรือศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เข้มแข็ง ในพื้นที่

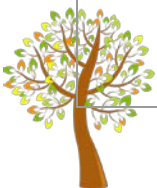
ขั้นตอนที่ ๓ ฝึกปฏิบัติการประกอบอาชีพที่ฝึกอบรม ตามกรอบการเรียนรู้ ตารางที่ ๓ ดังนี้

ตารางที่ ๓ กรอบการเรียนรู้การขยายผลการสร้างครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน (๓ วัน)

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	ข้อเสนอแนะ
วันที่หนึ่ง เสริมสร้าง ความรู้ ความ เข้าใจ เกี่ยวกับ อาชีพที่ กลุ่มเป้าหมาย ต้องการ ฝึกอบรม	เพื่อให้ กลุ่มเป้าหมายมี ความรู้ ความ เข้าใจเกี่ยวกับ อาชีพที่ต้องการ ฝึกอบรม และ สามารถนำไป ปฏิบัติเป็นอาชีพ ได้จริง และ ถูกต้องอย่างเป็น	วิทยากรสัมมาชีพชุมชน ผู้เชี่ยวชาญในอาชีพที่ กลุ่มเป้าหมายต้องการ ฝึกอบรมดำเนินการร่วมกับ ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน ดังนี้ • ให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ ครัวเรือนต้องการฝึกอบรม สาระสำคัญประกอบด้วย - ความเป็นมาและ	- สื่อ Power Point - เอกสาร - คลิปวิดีโอ - กรณีศึกษา	- ควรจัด กระบวนการ เรียนรู้ทั้ง ลักษณะการ บรรยาย การ สาธิตและ ทดลองฝึก ปฏิบัติร่วม ด้วยเพื่อเสริม ความเข้าใจ

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	ข้อเสนอแนะ
	<p>ขั้นเป็นตอน</p>	<p>ความสำคัญของอาชีพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - วิธีการ/กระบวนการประกอบอาชีพ อย่างเป็นลำดับขั้นตอน - เทคนิคหรือทักษะที่จำเป็น - ความรู้ที่เป็นองค์ประกอบและเกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จ เช่น ความรู้ด้านการตลาด การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ การสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าและการบริหารจัดการเป็นต้น <p>• ยกตัวอย่างหรือสาธิตการประกอบอาชีพพร้อมด้วย</p> <p>เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความเข้าใจเพิ่มขึ้น และสามารถปฏิบัติตามได้</p>		<p>ในการเรียนรู้</p>
<p><u>วันที่สอง</u></p> <p>ศึกษาดูงานและเสริมสร้างการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติ (SEP : way of life)</p>	<p>๑. เพิ่มพูนความรู้และเพื่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการกลับไปพัฒนาอาชีพตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>๒.เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>๒. กระตุ้นให้เกิด</p>	<ul style="list-style-type: none"> • กลุ่มเป้าหมายศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์กับผู้ประกอบอาชีพจนประสบความสำเร็จ/ผู้ปฏิบัติจริง ณ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงหรือบ้านปราชาญชุมชน หรือศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เข้มแข็งในพื้นที่ • ให้ความรู้เรื่องการน้อมนำ 	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมการประกอบอาชีพและกิจกรรมเสริมสร้างการเรียนรู้ด้านการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจากสถานที่จริง 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรมุ่ง การปรับทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	ข้อเสนอแนะ
	ความตระหนักในการปรับเปลี่ยนการใช้ชีวิตและการพัฒนาหมู่บ้านที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต		
วันที่สาม ฝึกปฏิบัติอาชีพ	เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการฝึกอบรมอาชีพสามารถปฏิบัติอาชีพได้อย่างถูกต้อง	กลุ่มเป้าหมายดำเนินการฝึกปฏิบัติอาชีพ ณ บ้านของตนเองหรือสถานที่ที่เหมาะสม โดยมีทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน กำกับ ดูแลการฝึกปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมายอย่างใกล้ชิด โดยอาจแบ่งความรับผิดชอบตามสัดส่วน วิทยากรสัมมาชีพชุมชน ๑ คน ต่อ ๕ – ๖คน/ครัวเรือน	- วัสดุอุปกรณ์สำหรับใช้ในการประกอบอาชีพที่ฝึกอบรม	- ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน ร่วมติดตามสนับสนุนการฝึกปฏิบัติอาชีพของครัวเรือนเป้าหมายและให้กำลังใจ

๕. เมื่อดำเนินการตามกรอบการเรียนรู้เสร็จเรียบร้อยแล้ว

๑) ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านและทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพในพื้นที่ มีหน้าที่ ติดตาม สนับสนุน และส่งเสริมให้ครัวเรือนเป้าหมาย ๒๖ ครัวเรือนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปประกอบอาชีพ เกิดเป็นอาชีพ และมีรายได้หรือลดรายจ่ายได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพนั้นเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการผลิตและการบริหารจัดการ หรือจะเป็นการช่วยเหลือแก้ไขปัญหา หรือการส่งเสริมด้านการตลาดและการจัดหาแหล่งทุนสนับสนุน

๒) สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ สนับสนุน ส่งเสริมให้ครัวเรือนเป้าหมายที่ผ่านการฝึกอบรมที่ประกอบอาชีพเดียวกันหรือประเภทเดียวกันและประกอบอาชีพอย่างต่อเนื่องได้มีการรวมกลุ่ม และสนับสนุนการจัดตั้งและพัฒนาเป็นกลุ่มอาชีพตามหลัก ๕ ก เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ระบบการลงทะเบียน OTOP

๓) ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกในพื้นที่และสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ สนับสนุนให้ชุมชนจัดระบบบริหารจัดการจัดการเงินทุนประกอบอาชีพ ส่งเสริมช่องทางการตลาด เพื่อให้กลุ่มสามารถประกอบอาชีพและสร้างรายได้อย่างต่อเนื่อง

ตัวชี้วัดกิจกรรม

๑. จำนวนประชาชนเป้าหมายได้รับการส่งเสริมอาชีพ จำนวน ๔๒๙,๓๑๒ คน/ครัวเรือน
๒. ร้อยละ ๘๕ ประชาชนเป้าหมายที่ได้รับการส่งเสริมอาชีพ นำความรู้ไปประกอบอาชีพตามแนวทางสมาชิกชุมชน และมีรายได้เพิ่มขึ้น

เงื่อนไข : ก่อนดำเนินโครงการขยายผลการสร้างครัวเรือนสมาชิกชุมชน พื้นที่หมู่บ้านเป้าหมาย ต้องดำเนินการเตรียมความพร้อมก่อนโดยทีมวิทยากรสมาชิกชุมชนร่วมกับทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกชุมชนในพื้นที่ดำเนินการดังนี้

๑. วิเคราะห์อาชีพที่ครัวเรือนเป้าหมายต้องการฝึกอบรม ทั้งนี้ *ให้พิจารณาถึงทิศทางการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของจังหวัด/อำเภอ ศักยภาพชุมชน ทุนชุมชน โอกาสประสบความสำเร็จ ความสามารถในการสร้างรายได้ การเชื่อมโยงกับการตลาด สอดคล้องกับความรู้ของปราชญ์ชุมชนในหมู่บ้านหรือหมู่บ้านใกล้เคียงในอำเภอเดียวกัน* ตลอดจนการมีแหล่งเรียนรู้ที่สะดวกต่อการเรียนรู้ทั้งที่เป็นบ้านปราชญ์ชุมชนและศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในอำเภอเดียวกัน

๒. เตรียมความพร้อมครัวเรือนเป้าหมายที่จะได้รับการอบรมอาชีพตามแนวทางสมาชิกชุมชน โดยไปพบผู้แทนครัวเรือนเป้าหมาย หมู่บ้านละ ๒๖ คน/ครัวเรือน (ครัวเรือนที่ ๒๑ – ๔๖ ครัวเรือนละ ๑ คน) สร้างความเข้าใจแนวทางการสร้างสมาชิกชุมชน นำเสนอผลการวิเคราะห์อาชีพที่ครัวเรือนเป้าหมายต้องการฝึกอบรม และร่วมกันคัดเลือกอาชีพที่จะฝึกอบรม โดยนำข้อมูลอาชีพ (เดิม) และทักษะพื้นฐานด้านการประกอบอาชีพของผู้แทนครัวเรือนเป้าหมายที่จะได้รับการฝึกอบรมอาชีพมาประกอบการพิจารณา พร้อมทั้งสำรวจวัสดุอุปกรณ์สำหรับการฝึกปฏิบัติอาชีพที่ร่วมกันคัดเลือก

๓. กำหนดการฝึกอบรมอาชีพ เนื้อหา วัสดุอุปกรณ์ และวางแผนปฏิบัติการฝึกอาชีพร่วมกับครัวเรือนเป้าหมาย

๔. ทีมวิทยากรสมาชิกชุมชนในแต่ละหมู่บ้านและทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกชุมชนในพื้นที่ จัดทำแผนปฏิบัติการติดตามสนับสนุนการประกอบอาชีพของครัวเรือนเป้าหมายที่ผ่านการอบรมอาชีพ ซึ่งต่อมาเรียกว่า “ครัวเรือนสมาชิกชุมชน” เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างต่อเนื่อง สร้างรายได้ให้ครัวเรือนได้จริง

ส่วนที่ ๓

การสนับสนุนการสร้างสัมมาชีพชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชนดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนการสร้างสัมมาชีพชุมชน โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาเศรษฐกิจฐานราก และชุมชนเข้มแข็งของรัฐบาล เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่ผ่านมามีกรมฯ กำหนดให้องค์กรสำคัญ ๔ องค์กร ทั้งในระดับประเทศ จังหวัดและอำเภอ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารสำนักงานกลาง ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนหรือคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับจังหวัด (ศอช.จ)/ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับอำเภอ (ศอช.อ.)/ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) สมาคมผู้นำสตรีพัฒนาชุมชนไทยหรือคณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัด (กพสจ.)/คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ (กพสอ.)/คณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล (กพสต.) สมาคมผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนไทย หรือคณะกรรมการชมรมผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด/อำเภอ และสมาคมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตหรือคณะกรรมการเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตระดับจังหวัด/อำเภอ หรือผู้แทนคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ทำหน้าที่เป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนตามบทบาทภารกิจที่กรมฯ กำหนดซึ่งในบางจังหวัดพบว่า นอกจาก ๔ องค์กร ดังกล่าวแล้ว ยังมีผู้นำ กลุ่ม องค์กร เครือข่ายอื่นๆ ที่มีศักยภาพได้เข้ามาร่วมเป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน ในระดับจังหวัด อำเภอ อาทิตี เครือข่าย OTOP เครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น

สำหรับ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ กรมการพัฒนาชุมชนได้ดำเนินการสร้างและขยายผลการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต (Way of Life) เพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานรากตามนโยบายของรัฐบาล กระทรวงมหาดไทยและกรมการพัฒนาชุมชน ดังนั้น เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการขับเคลื่อนการสร้างสัมมาชีพชุมชน รวมทั้งการขับเคลื่อนการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต (Way of Life) ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์เป็นรูปธรรม กรมการพัฒนาชุมชนจึงได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ ผู้นำ กลุ่ม องค์กร และเครือข่ายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมฯ เข้ามาร่วมเป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนการสร้างสัมมาชีพชุมชน ดังนี้

๑. โครงการสร้างทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด

วัตถุประสงค์เพื่อให้ทีมสนับสนุนขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนมีทักษะการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงรวมถึงสามารถให้การสนับสนุนสัมมาชีพชุมชนบรรลุตามเป้าหมายได้

การดำเนินงาน ประกอบด้วย ๓ กิจกรรม ดังนี้

๑. ประชุมเชิงปฏิบัติการทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด
๒. การติดตามสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน
๓. ส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพแก่ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมาย

เพื่อให้ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนในระดับพื้นที่ มีบทบาทในการช่วยเหลือและสนับสนุนการสร้างสัมมาชีพชุมชน ทั้งระดับครัวเรือน การรวมกลุ่ม และนำไปสู่การสร้างรายได้ที่มั่นคงแก่ครัวเรือนเป้าหมายสัมมาชีพชุมชน การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายในการเข้าร่วมเป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน ให้จังหวัดพิจารณาจาก ผู้นำ กลุ่ม องค์กร เครือข่ายในพื้นที่ตำบลที่มีหมู่บ้านเป้าหมายสัมมาชีพชุมชน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบด้วย

๑. ประชาชนชุมชนที่อยู่ในหมู่บ้านเป้าหมายสัมมาชีพชุมชน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ตำบลละ ๑ คน

๒. ผู้นำ กลุ่ม กลุ่ม องค์กร เครือข่าย ที่มีศักยภาพ ในการร่วมเป็นทีมสนับสนุนขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน ประกอบด้วย

๑) ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.) หรืออาสาพัฒนาชุมชน (อช.) อย่างน้อยตำบลละ ๑ คน

๒) คณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล (กพสต.) อย่างน้อยตำบลละ ๑ คน

๓) คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับตำบล (ศอชต.) อย่างน้อยตำบลละ ๑ คน

๔) คณะกรรมการเครือข่าย OTOP คณะกรรมการเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตคณะกรรมการเครือข่ายโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) หรืออื่น ๆ ตามศักยภาพของผู้นำ กลุ่ม องค์กร เครือข่ายการพัฒนาชุมชนที่อยู่ในตำบลที่มีหมู่บ้านเป้าหมายสัมมาชีพชุมชน อย่างน้อยตำบลละ ๑ คน

เงื่อนไข : ให้จังหวัดพิจารณาเลือกกลุ่มเป้าหมาย ลำดับ ๑, ๒ (๑) - (๓) เป็นลำดับแรกก่อน หากไม่มีให้เลือกผู้นำ กลุ่ม องค์กร เครือข่ายการพัฒนาชุมชนในลำดับ ที่ (๔) ทั้งนี้ ให้จังหวัดพิจารณาตามความจำเป็นและเหมาะสมและให้มีจำนวนไม่น้อยกว่ากลุ่มเป้าหมายที่จังหวัดได้รับจัดสรร

ขั้นตอนการดำเนินงาน

● ขั้นเตรียมความพร้อม

๑. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดจัดเตรียมฐานข้อมูลอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน เป้าหมายสัมมาชีพชุมชน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

๒. ชี้แจงสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทิศทางการดำเนินงาน และภารกิจเน้นหนัก ของกรมการพัฒนาชุมชน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ แก่ แกนนำ กลุ่ม องค์กร ผ่านเวทีประชุม ประจำเดือนของกลุ่ม องค์กร ต่างๆ ทั้งในระดับจังหวัด/อำเภอ

๓. จังหวัดคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ตำบลที่มีหมู่บ้านเป้าหมายสัมมาชีพชุมชน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ตามจำนวนที่ได้รับจัดสรรและตามเงื่อนไขที่กำหนดข้างต้น เข้าร่วม เป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน

๔. จัดทำคำสั่งแต่งตั้งทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นกลไก ในการขับเคลื่อนงานสัมมาชีพชุมชนให้เป็นรูปธรรม และเชื่อมโยงการทำงานในทุกระดับ ควรมีการ จัดทำคำสั่งแต่งตั้งทีมสนับสนุนฯ ให้ครอบคลุมทั้งในระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล โดยทีม สนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนในระดับจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้แต่งตั้ง ส่วนทีม สนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับอำเภอและระดับตำบล ให้นายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้ง

เงื่อนไข :

๑. เพื่อเป็นการเชื่อมโยงการทำงานให้ครอบคลุมทุกระดับ คณะทำงานตามคำสั่ง ควรจะ ประกอบด้วย ตัวแทนแกนนำ กลุ่ม องค์กร ที่มีศักยภาพ และได้รับการยอมรับจากคนในพื้นที่ รวมถึงครอบคลุมทุกพื้นที่ เช่น ระดับอำเภอ ควรจะมีตัวแทนจากทุกตำบล และระดับจังหวัด ควรจะมีตัวแทนจากทุกอำเภอ เป็นต้น โดยเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วม

๒. จำนวนของคณะทำงานฯ ตามคำสั่ง ให้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ โดย คำนึงถึงการปฏิบัติงานให้เป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว คล่องตัว และมีประสิทธิภาพ

● ขั้นตอนการประกอบ ๓ กิจกรรม ดังนี้

๑. ประชุมเชิงปฏิบัติการทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด

วัตถุประสงค์ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน มีทักษะ การเรียนรู้ตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานสร้าง สัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลุ่มเป้าหมาย ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด

ระยะเวลารุ่นละ ๑ วัน (ไตรมาส ๑ : พฤศจิกายน - ธันวาคม ๒๕๖๐)

ขั้นตอนการดำเนินงาน

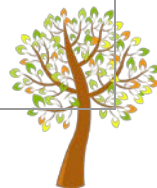
๑. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดจัดประชุมเชิงปฏิบัติการทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด ตามจำนวนรุ่นที่ได้รับจัดสรร ระยะเวลารุ่นละ ๑ วัน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจการดำเนินงานสัมมาชีพชุมชน ตามกรอบการเรียนรู้ ตารางที่ ๔ ดังนี้

ตารางที่ ๔ กรอบการเรียนรู้กิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด (๑ วัน)

กิจกรรม/หัวข้อ	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	หมายเหตุ
๑. แนวทางการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปิงปประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑	เพื่อปรับทัศนคติของทีมนักสนับสนุนฯ และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปสู่การปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต (SEP: Way of Life)	• สฟง.ชี้แจงสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับภารกิจเน้นหนักของกรมฯ ปิงปประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ (ภูเขา ๓ ลูก/บันได ๓ ขั้น) โดยเชื่อมโยงนโยบายที่สำคัญของรัฐบาล กระทรวงมหาดไทย และกรมการพัฒนาชุมชน • ความสำคัญและบทบาทภารกิจของทีมนักสนับสนุนแต่ละองค์กรทั้งเรื่องการพัฒนาอาชีพ การบูรณาการแผนชุมชน การยกระดับครัวเรือนยากจน การเข้าถึงแหล่งทุน ช่องทางการตลาด ฯลฯ รวมทั้งเชื่อมโยงเรื่องการจัดการความรู้ แหล่งเรียนรู้ ศูนย์เรียนรู้ชุมชน และการพัฒนาเข้าสู่ระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน (มชช.) ของทีมนักสนับสนุนฯ	- เอกสารประกอบกร บรรยาย - power point	- บรรยาย - เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๐.๓๐ น.
๒. สถานการณ์การดำเนินงานสร้างสัมมาชีพ	เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทบทวนการดำเนินงาน	ตัวแทนปราชญ์ชุมชนอย่างน้อย ๓ - ๕ คน เสวนานำเสนอแลกเปลี่ยนข้อมูล	- power point - ครัวเรือน	- เวทีเสวนาของปราชญ์ชุมชน

กิจกรรม/หัวข้อ	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	หมายเหตุ
<p>ชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p>	<p>สร้างสัมมาชีพชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่จังหวัด</p>	<p>ในประเด็น ต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - แนวทางการพัฒนาอาชีพและการวิเคราะห์อาชีพของครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน - การยกระดับครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) - การบูรณาการแผนชุมชนเพื่อเชื่อมโยงแผนการส่งเสริมสัมมาชีพชุมชนสู่แผนพัฒนาท้องถิ่นและแผนพัฒนาอื่น ๆ - การเข้าถึงแหล่งทุนชุมชน/ช่องทางการตลาด - การจัดทำแผนปฏิบัติการที่สนับสนุนฯ และให้แนวคิดการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง/แนวทางการพัฒนาอาชีพและการวิเคราะห์อาชีพของครัวเรือนเป้าหมาย 	<p>สัมมาชีพตัวอย่าง</p>	<p>- เวลา ๑๐.๓๐ - ๑๒.๐๐ น.</p>
<p>๓. การจัดทำแผนปฏิบัติการของทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน</p>	<p>เพื่อให้ทีมสนับสนุนทั้งระดับตำบล ระดับอำเภอและระดับจังหวัด มีแผนปฏิบัติการในการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างสัมมาชีพในพื้นที่หมู่บ้านเป้าหมาย</p>	<p>๑. แบ่งกลุ่มเป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนตามตำบลเป้าหมายสัมมาชีพชุมชน</p> <p>๒. ทีมวิทยากรชี้แจงแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการให้ผู้เข้าร่วมประชุมเข้าใจตรงกัน</p> <p>๓. ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนแต่ละตำบล ร่วมกันกำหนดแผนการสนับสนุนครัวเรือน</p>	<p>- แบบฟอร์มตารางแผนปฏิบัติการฯ</p> <p>- ฟลิปชาร์ต</p> <p>- ปากกาเคมี</p> <p>- กระดาษกาว</p> <p>- บอร์ดขาตั้ง</p>	<p>- แบ่งกลุ่มตามทีมระดับตำบล/อำเภอ/จังหวัด</p> <p>- เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.</p>

กิจกรรม/หัวข้อ	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	หมายเหตุ
		สัมมาชีพชุมชนในพื้นที่หมู่บ้านเป้าหมาย ๔. นำแผนปฏิบัติการฯ ในระดับตำบลมาใช้เป็นแนวทางการทำแผนปฏิบัติการสนับสนุนระดับอำเภอ ๕. เมื่อได้แผนปฏิบัติการในระดับอำเภอแล้วให้ทีมสนับสนุนในระดับจังหวัดจัดทำแผนปฏิบัติการฯ สนับสนุนระดับจังหวัด พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการติดตามและการคัดเลือกครัวเรือนสัมมาชีพตัวอย่างระดับจังหวัด (ในกรณีที่จังหวัดมีการจัดประชุมหลายรุ่น ให้จังหวัดรวบรวมข้อมูลในแต่ละรุ่นแล้วมาจัดทำเป็นภาพรวมของทีมสนับสนุนระดับจังหวัด)		

-ตัวอย่าง-

แผนปฏิบัติการของทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน
 ตำบล อำเภอ..... จังหวัด.....

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	สถานที่ ดำเนินการ	ขั้นตอน/วิธีดำเนินงาน	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
	ทำอะไร	(ทำเมื่อไหร่)	(ทำที่ไหน)	(ทำอย่างไร/ใครร่วมทำบ้าง)	(ทำแล้วได้อะไร)

๒. ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล
 ดำเนินการติดตามสนับสนุนครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนในพื้นที่หมู่บ้านเป้าหมายสัมมาชีพชุมชน
 ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ตามแผนปฏิบัติการฯ และตามบทบาทภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

บทบาท/ภารกิจที่สนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชนกำหนดภารกิจหลักขององค์กรที่เป็นที่สนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับตำบล ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ตามความเหมาะสม โดยเน้นการสนับสนุน ดังนี้

๑) *ปราชญ์ชุมชน*ขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวบรวมองค์ความรู้และแหล่งเรียนรู้ด้านอาชีพ การจัดการความรู้ และการจัดเวทีสรุปบทเรียนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน

๒) *คณะกรรมการพัฒนาสตรี* สนับสนุนการพัฒนาอาชีพของครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน และเป็นแกนหลักในการคัดเลือกครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง รวมทั้งร่วมกับทีมสนับสนุนในภารกิจอื่นๆ

๓) *คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน (คอช.)* สนับสนุนการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล และการเชื่อมโยงแผนท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนและกลุ่มอาชีพ รวมทั้งร่วมกับทีมสนับสนุนในภารกิจอื่นๆ

๔) *คณะกรรมการชมรมผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน* สนับสนุนการยกระดับครัวเรือนยากจน ที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน รวมทั้งร่วมกับทีมสนับสนุนในภารกิจอื่นๆ

๕) *คณะกรรมการเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตระดับจังหวัดหรือผู้แทนคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตสนับสนุนครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน* ให้สามารถเข้าถึงแหล่งทุนชุมชน รวมทั้งร่วมกับทีมสนับสนุนในภารกิจอื่นๆ

๖) *คณะกรรมการเครือข่าย OTOP หรือคณะกรรมการเครือข่ายอื่น ๆ* สนับสนุนด้านการพัฒนาอาชีพ การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ การส่งเสริมช่องทางการตลาด การเข้าถึงปัจจัยการผลิต องค์ความรู้ และอื่น ๆ ตามศักยภาพขององค์กร เครือข่าย

นอกจากนี้ เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ **ทีมสนับสนุนฯ ระดับจังหวัด จะต้องดำเนินการขับเคลื่อนกิจกรรมในระดับอำเภอ/ตำบล ดังนี้**

๑) มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่สมาชิกในองค์กรของตนเองเพื่อสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์การดำเนินกิจกรรมอย่างทั่วถึงและครอบคลุมทุกระดับ

๒) มีการประสานวางแผน/กำหนดวิธีการในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการร่วมกับทีมสนับสนุนฯ ระดับอำเภอ/ตำบล อย่างใกล้ชิด

๓) ประสานภาคีร่วมให้การสนับสนุนกิจกรรม โดยอาจจะประสานความร่วมมือด้านงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือภาคีที่เกี่ยวข้อง

๔) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของทีมสนับสนุนฯ ด้วยรูปแบบวิธีต่างๆ เช่น นำเสนอในที่ประชุมส่วนราชการ วิทยุชุมชน บทความ การจัดนิทรรศการแสดงผลงาน เป็นต้น

๒. การติดตามสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดร่วมกับทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด ดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ ติดตามสนับสนุน และพิจารณาคัดเลือกครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง

> ร่วมติดตามความก้าวหน้า ให้คำแนะนำ ปรึกษา แก่ทีมสนับสนุนฯ ระดับอำเภอ/ตำบล เป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน

> สนับสนุนและพิจารณาคัดเลือกครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่างตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด จังหวัดละ ๑ ครัวเรือน

ทั้งนี้ ในการดำเนินการติดตามการดำเนินงานของทีมสนับสนุนฯ จังหวัด/อำเภอ อาจจะใช้กลไกที่มีอยู่ในการดำเนินงานเพิ่มเติมได้ ตัวอย่างเช่น ให้มีการรายงานผลในเวทีการประชุมต่าง ๆ หรือมีการจัดตั้งกลุ่มไลน์ (LINE) ทีมสนับสนุนฯ เพื่อให้สมาชิกได้มีการรายงานผลการดำเนินกิจกรรม พร้อมภาพถ่ายกิจกรรมเป็นระยะๆ เป็นต้น ซึ่งถือเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะมีส่วนช่วยในการกระตุ้นหรือสร้างขวัญกำลังใจในการดำเนินงานที่ไม่ใช่งบประมาณของทางราชการ

๒.๒ จัดเวทีสรุปบทเรียนทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด

วัตถุประสงค์ เพื่อสรุปบทเรียนผลจากการลงพื้นที่ติดตามการดำเนินงานของทีมสนับสนุนฯ และจัดการความรู้การขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย ผู้แทนทีมสนับสนุนฯ ตำบลละ ๑ - ๒ คน

ระยะเวลา จำนวน ๑ วัน (ไตรมาส ๓ : เมษายน - มิถุนายน ๒๕๖๑)

ขั้นตอนการดำเนินงาน จังหวัดจัดเวทีสรุปบทเรียนทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด จังหวัดละ ๑ เวที ตามกรอบการเรียนรู้ ตารางที่ ๕ ดังนี้

ตารางที่ ๕ กรอบการเรียนรู้กิจกรรมเวทีสรุปบทเรียนทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด (๑ วัน)

กิจกรรม/หัวข้อ	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	หมายเหตุ
๑. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน	เพื่อให้ทีมสนับสนุนฯ ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสรุปบทเรียนผลการสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน และนำไปใช้	วิทยากรแบ่งกลุ่มตามจำนวนเหมาะสมของจังหวัด และให้แต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตามประเด็น ดังนี้ ๑. ผลการสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน	- LCD - ฟลิปชาร์ต - ปากกาเคมี - กระดาษขาว - บอร์ดขาตั้ง	เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๐.๓๐ น.

กิจกรรม/หัวข้อ	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	หมายเหตุ
	<p>ในการปรับปรุงการสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น</p>	<p>ในพื้นที่เป้าหมายและตัวอย่างการสนับสนุน</p> <p>๒. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการดำเนินงานสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน</p> <p>๓. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอในเวทีใหญ่</p> <p>๔. สรุปบทเรียนการสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน</p>		
<p>๒. การจัดการความรู้ตัวอย่างความสำเร็จครัวเรือนสัมมาชีพตัวอย่าง</p>	<p>เพื่อให้มีการจัดการความรู้และได้แบบอย่างความสำเร็จของครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนไปใช้ในการเผยแพร่และขยายผล</p>	<p>ให้ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนที่ได้รับการคัดเลือกเป็นครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่างระดับจังหวัดนำเสนอผลการดำเนินงานตามประเด็น ดังนี้</p> <p>๑) ความเป็นมา/การก่อเกิด/แนวคิด/ข้อมูลทั่วไปครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง</p> <p>๒) วิธีการ/ขั้นตอนการดำเนินงานตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน</p> <p>๓) เทคนิค/เคล็ดลับในการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ</p> <p>๔) ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานมีอะไรบ้าง</p> <p>๕) บทเรียน/ข้อคิดการดำเนินงาน</p> <p>๖) แนวทางการเผยแพร่/ขยายผล ฯลฯ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - LCD - ฟลิปชาร์ท - ปากกาเคมี - กระดาษขาว - บอร์ดขาตั้ง 	<p>เวลา ๑๐.๓๐ - ๑๒.๐๐ น.</p>

กิจกรรม/หัวข้อ	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	หมายเหตุ
๓. การประเมินมาตรฐานการพัฒนาชุมชน (มชช.)	เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทีมสนับสนุนฯ ให้มีการพัฒนาตนเองและผ่านระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน (มชช.)	ทีมสนับสนุนฯ ที่สมัครเข้าสู่ระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน (มชช.) นำเสนอผลการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์ชี้วัด ๓ ด้าน		เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.

๓.ส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพแก่ครัวเรือนสมาชิกพัฒนาชุมชนตัวอย่าง

ระยะเวลา ไตรมาส ๓ : เมษายน – มิถุนายน ๒๕๖๑

ขั้นตอนการดำเนินงาน

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดร่วมกับองค์กรที่เป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด ดำเนินการดังนี้

๑. พิจารณาคัดเลือกครัวเรือนสมาชิกพัฒนาชุมชนตัวอย่างตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนด จังหวัดละ ๑ ครัวเรือน
๒. ส่งเสริม สนับสนุนการประกอบอาชีพแก่ครัวเรือนสมาชิกพัฒนาชุมชนตัวอย่าง โดยสนับสนุนวัสดุ/อุปกรณ์ประกอบอาชีพแก่ครัวเรือน จำนวน ๕,๐๐๐ บาท

ตัวชี้วัดกิจกรรม :

๑. ทีมสนับสนุนฯ มีแผนและจัดกิจกรรมตามแผนสนับสนุนการสร้างสมาชิกพัฒนาชุมชนให้บรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด
๒. มีครัวเรือนสมาชิกพัฒนาชุมชนตัวอย่าง จังหวัดละ ๑ ครัวเรือน

เกณฑ์ชี้วัดการบรรลุเป้าหมายการขับเคลื่อนสมาชิกพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกพัฒนาชุมชน

ระดับจังหวัด

๑. มีคำสั่งแต่งตั้งทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด
๒. ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกพัฒนาชุมชนระดับจังหวัดมีแผนปฏิบัติการสนับสนุนการสร้างสมาชิกพัฒนาชุมชน ๑ แผน
๓. ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด มีการดำเนินกิจกรรม ตามแผนปฏิบัติการฯ อย่างน้อย ๓ กิจกรรม
๔. ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนระดับจังหวัด สามารถส่งเสริมสนับสนุนครัวเรือนเป้าหมายสมาชิกพัฒนาชุมชนในพื้นที่จังหวัดให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

๕. มีการคัดเลือกครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง และสนับสนุนการประกอบอาชีพครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่างจำนวน ๑ ครัวเรือน

๖. มีการจัดการความรู้ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่างระดับจังหวัด จัดทำเป็นเอกสาร และเผยแพร่องค์ความรู้ได้ อย่างน้อย ๑ ครัวเรือน

📌 ระดับอำเภอ

๑. มีคำสั่งแต่งตั้งทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับอำเภอ
๒. ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับอำเภอ มีแผนปฏิบัติการสนับสนุนการสร้างสัมมาชีพชุมชนฯ ๑ แผน
๓. ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับอำเภอ มีการดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการฯ อย่างน้อย ๓ กิจกรรม
๔. ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนระดับอำเภอ สามารถส่งเสริมสนับสนุนครัวเรือนเป้าหมายสัมมาชีพชุมชนในพื้นที่อำเภอ ให้มีรายได้เพิ่มขึ้น
๕. มีการจัดการความรู้ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่างระดับอำเภอ จัดทำเป็นเอกสาร และเผยแพร่องค์ความรู้ได้ อย่างน้อย ๑ ครัวเรือน

📌 ระดับตำบล

๑. มีคำสั่งแต่งตั้งทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน ระดับตำบล
๒. ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับตำบล มีแผนปฏิบัติการสนับสนุนการสร้างสัมมาชีพชุมชนฯ ๑ แผน
๓. ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับตำบล มีการดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการฯ อย่างน้อย ๓ กิจกรรม
๔. ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนระดับตำบล สามารถส่งเสริมสนับสนุนครัวเรือนเป้าหมายสัมมาชีพชุมชน ให้มีรายได้เพิ่มขึ้น
๕. มีการจัดการความรู้ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่างระดับตำบล จัดทำเป็นเอกสาร และเผยแพร่องค์ความรู้ได้ อย่างน้อย ๑ ครัวเรือน

📌*๒. โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการสตรีภาค (กพสภ.) ส่งเสริม
ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดที่ตั้งภาค ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ คณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค (กพสภ.) และเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนผู้รับผิดชอบงานสตรีของ จังหวัดในภาค

วัตถุประสงค์เพื่อ ให้คณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค มีความรู้ ความเข้าใจการ ดำเนินงานสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถส่งเสริมองค์กร สตรีในการสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาสตรีและครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย คณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค (กพสภ.) ๔ ภาค

ระยะเวลา ไตรมาส ๑ และ ๓ (ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๕๙ และเมษายน - มิถุนายน ๒๕๖๐)

ขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๑. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดที่ตั้งภาค (จังหวัดเชียงราย ชลบุรี อุตรดิตถ์ และสตูล) จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค (กพสภ.) และเจ้าหน้าที่พัฒนา ชุมชนผู้รับผิดชอบงานสตรีของจังหวัดในภาค เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจแนวทางการพัฒนา สตรี และการสนับสนุนการขับเคลื่อนครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน จำนวน ๒ ครั้ง ดังนี้

➤ **ครั้งที่ ๑** คณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค (กพสภ.) ร่วมกับสำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดที่ตั้งภาค ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ในไตรมาส ๑ ระยะเวลาอย่างน้อย ๑ วัน โดยมีเนื้อหาสำคัญ ดังนี้

๑) การขับเคลื่อนครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในหมู่บ้านเป้าหมายสัมมาชีพชุมชน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๒๐,๑๔๐ หมู่บ้าน ในพื้นที่ ๗๖ จังหวัด

๒) ดำเนินการตามบทบาทคณะกรรมการพัฒนาสตรีในการสนับสนุนการพัฒนา อาชีพของครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน และแนวทางการคัดเลือกครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง

๓) การเชื่อมโยงกับกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี โดยสนับสนุนให้คณะกรรมการ พัฒนาสตรี สมัครเป็นสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี และการเขียนโครงการขอรับการ สนับสนุนงบประมาณจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เพื่อพัฒนาศักยภาพและแก้ไขปัญหา เกี่ยวกับสตรี

๔) จัดทำแผนปฏิบัติการของคณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค ประจำปี ๒๕๖๑

➤ **ครั้งที่ ๒** คณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค (กพสภ.) ร่วมกับสำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดที่ตั้งภาค ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ในไตรมาส ๓ โดยมีเนื้อหาสำคัญ ดังนี้

๑) สรุบทบทวนผลการดำเนินงานตามบทบาทของคณะกรรมการสตรีในการสนับสนุน การขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน

๒) การคัดเลือกครัวเรือนสัมมาชีพตัวอย่างระดับภาค ๆ ละ ๓ ครัวเรือน

๒. คณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค ดำเนินการติดตามสนับสนุนคณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัดตามแผนปฏิบัติการ ฯ

๓. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดที่ตั้งภาค ร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค พิจารณาคัดเลือกครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่างระดับภาค ๆ ละ ๓ ครัวเรือน ตามแนวทาง และหลักเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อเข้ารับการเชิดชูเกียรติในส่วนกลาง

๔. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดที่ตั้งภาค สรุปผลการดำเนินงานเพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์และรายงานผลพร้อมข้อมูลการจัดการความรู้ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง ระดับภาค ส่งให้กรมฯ ภายในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๑

๓. โครงการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลสร้างสัมมาชีพชุมชน

กาบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลสร้างสัมมาชีพชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้กำหนดดำเนินการใน ๒ กิจกรรมที่มีความเชื่อมโยงกันเป็นไปตามบทบาทภารกิจของ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน พ.ศ.๒๕๕๑ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล และการใช้ประโยชน์ จากแผนชุมชนในการสร้างสัมมาชีพชุมชนที่มุ่งเน้นการบูรณาการปัญหา ความต้องการ จัด กลุ่มเพื่อสร้างน้ำหนัก ชี้นำเพื่อสร้างความร่วมมือในการจัดการปัญหาและตอบสนองความต้องการโดยมุ่งเน้นด้านการสร้างสัมมาชีพชุมชน และเพื่อสนับสนุนให้คณะกรรมการศูนย์ ประสานงานองค์การชุมชน เป็นกลไกหลักในการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลสร้าง สัมมาชีพชุมชนที่เชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ และแผนพัฒนาจังหวัด มุ่งเน้นการเพิ่มโอกาสเข้าถึง แหล่งงบประมาณที่สนับสนุนการยกระดับ/ต่อยอดการสร้าง สัมมาชีพชุมชนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

๑. ประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับจังหวัด (ศอช.จ.) วัตถุประสงค์

๑) เพื่อกำหนดแนวทาง และวิธีการดำเนินงานขับเคลื่อนกิจกรรมการบูรณาการ แผนชุมชนระดับตำบลสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับพื้นที่

๒) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน ระดับจังหวัด (ศอช.จ.) ได้มีส่วนร่วมในการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลในการสร้าง สัมมาชีพชุมชน ที่เชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอและแผนพัฒนาจังหวัด

กลุ่มเป้าหมายคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับจังหวัด (ศอช.จ.) จำนวน ๗๖ จังหวัด ๆ ละอย่างน้อย ๒๐ คน

ระยะเวลา จังหวัดละ ๑ วัน (ไตรมาส ๑: ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๐)

ขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับจังหวัด (ศอช.จ.) จำนวน ๑ วัน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

๑) ทบทวนการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร ศอช. และคณะทำงานส่งเสริม ศอช. ทุกระดับ ให้เป็นปัจจุบัน ตามแบบทะเบียนรายชื่อ ศอช. ที่จัดตั้งในปี ๒๕๖๑ (รายละเอียดตามหนังสือ ที่ มท ๐๔๐๙.๓/ว ๒๑๐๖ ลงวันที่ ๑๙ ต.ค.๖๐)

๒) จังหวัด ร่วมกับ คณะกรรมการ ศอช.จ. กำหนดกลุ่มเป้าหมาย และรูปแบบการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับจังหวัด (ศอช.จ.) ร่วมกัน เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานขับเคลื่อนกิจกรรมการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล สร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับพื้นที่

๓) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับจังหวัด (ศอช.จ.) จำนวน ๑ วัน โดยเน้นการหารือในประเด็นที่สำคัญตามกรอบการเรียนรู้ ตารางที่ ๖ ดังนี้

ตารางที่ ๖ กรอบการเรียนรู้กิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับจังหวัด (ศอช.จ.) (๑ วัน)

กิจกรรม/หัวข้อ	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	หมายเหตุ
๑.ทบทวนบทบาทภารกิจของศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน	เพื่อทบทวนบทบาทภารกิจของ ศอช.และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขับเคลื่อนงานตามภารกิจที่สำคัญของรัฐบาล กระทรวงมหาดไทย และกรมการพัฒนาชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> • สฟง.ทบทวนบทบาทภารกิจของ ศอช. ตามระเบียบกระทรวง มหาดไทย ว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑ และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินกิจการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศอช. • การเชื่อมโยงบทบาท 	<ul style="list-style-type: none"> -เอกสารประกอบบรรยาย -สื่อ power point 	<ul style="list-style-type: none"> -บรรยาย - เวลา ๐๙.๐๐-๑๐.๓๐ น.

กิจกรรม/หัวข้อ	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	หมายเหตุ
		<p>ภารกิจของ ศอช. กับการขับเคลื่อนนโยบายที่สำคัญของรัฐบาล</p> <p>กระทรวงมหาดไทยและกรมฯ เช่น สัมมาชีพชุมชน, Way of Life เป็นต้น</p> <ul style="list-style-type: none"> • วิธีการประเมิน ศอช.ต.ทุกตำบล ตามแบบประเมิน ๕ หมวด ๒๓ ตัวชี้วัด และรายงานผลตามแบบรายงานผลการดำเนินงาน ศอช.ปี ๒๕๖๑(รายละเอียดตามหนังสือ ที่ มท ๐๔๐๙.๓ /ว ๒๑๐๖ ลงวันที่ ๑๙ ต.ค.๖๐) 		
<p>๒.แนวทางการขับเคลื่อนกิจกรรมการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับพื้นที่</p>	<p>เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างความรู้ ความเข้าใจในภารกิจตามบทบาท ศอช.ต.บูรณาการแผนชุมชน ระดับตำบล</p>	<ul style="list-style-type: none"> • วิทยากรบรรยายสร้างความรู้ความเข้าใจในภารกิจตามบทบาท ศอช.ต. กับการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล • ชี้แจง วิธีการดำเนินงานขับเคลื่อนกิจกรรมการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลสร้างสัมมาชีพชุมชน โดยให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติในการเชื่อมโยงและบูรณาการแผนในระดับพื้นที่ <p>๑) คณะกรรมการ ศอช.ต. รวบรวมแผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนในตำบล</p> <p>๒) คณะกรรมการ ศอช.ต. จัดเวทีประชาคมเพื่อบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล</p> <p>๓) คณะกรรมการ ศอช.ต.</p>	<p>-เอกสารประกอบบรรยาย</p> <p>-สื่อ power point</p>	<p>-บรรยาย</p> <p>- เวลา ๑๐.๓๐-๑๒.๐๐ น.</p>

กิจกรรม/หัวข้อ	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	หมายเหตุ
		<p>นำแผนชุมชนระดับตำบลส่งต่อให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และหน่วยงานระดับอำเภอ</p> <p>๔) คณะกรรมการ ศอช.ต. เสนอแผนงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่น</p> <p>๕) คณะกรรมการ ศอช.ต. จัดทำโครงการเสนอของบประมาณกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>๖) คณะกรรมการ ศอช.ต. ประสานและติดตามแผนชุมชนที่ได้รับการบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นและแผนพัฒนาอำเภอเพื่อให้เกิดการสนับสนุนงบประมาณอย่างต่อเนื่อง</p> <p>๗) คณะกรรมการ ศอช.ต. ติดตามว่าโครงการขนาดใหญ่จะถูกส่งต่อให้จังหวัดเพื่อบรรจุในแผนพัฒนาจังหวัดหรือไม่</p>		
<p>๓.การจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรมบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับพื้นที่</p>	<p>เพื่อให้คณะกรรมการ ศอช.จ. มีแผนปฏิบัติการในการส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรมบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล</p>	<p>๑.ทีมวิทยากรชี้แจงแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการให้ผู้เข้าร่วมประชุมฯ เข้าใจตรงกัน</p> <p>๒.คณะกรรมการ ศอช.จ. ร่วมกับสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการฯ และจัดทำแผนในการติดตาม ศอช.ต.</p>	<p>-แบบฟอร์มตารางแผนปฏิบัติการฯ</p> <p>-ฟลิปชาร์ท</p> <p>-ปากกาเคมี</p> <p>-กระดานขาว</p> <p>-บอร์ดขาตั้ง</p>	<p>-แบ่งกลุ่มตามทีมระดับตำบล/อำเภอ/จังหวัด</p> <p>-เวลา ๑๓.๐๐-๑๖.๓๐ น.</p>

กิจกรรม/หัวข้อ	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	หมายเหตุ
	สร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับพื้นที่			

๔) คณะกรรมการ ศอช.จ. ร่วมกับสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ร่วมติดตาม และให้การสนับสนุนการดำเนินงานขับเคลื่อนกิจกรรมการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับพื้นที่ ตามแผนปฏิบัติการ และแผนการติดตาม ศอช.ต.

๕) คณะกรรมการ ศอช.จ. ร่วมกับสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ประเมิน ศอช.ต.ตามแบบประเมิน ๕ หมวด ๒๓ ตัวชี้วัด โดยจัดระดับ ศอช.ต.บันทึกในแบบรายงานผลการดำเนินงาน ศอช.ปี ๒๕๖๑ (รายละเอียดแบบรายงานตามหนังสือ ที่ มท ๐๔๐๙.๓/ว ๒๑๐๖ ลงวันที่ ๑๙ ต.ค.๖๐)

๖) สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ร่วมกับคณะกรรมการ ศอช.จ. สรุปและประเมินผลการดำเนินงาน พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงานส่งกรมฯ

๒. บูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลสร้างสัมมาชีพชุมชน

วัตถุประสงค์

๑) เพื่อบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลในการสร้างสัมมาชีพชุมชน

๒) เพื่อสนับสนุนให้คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) เป็นกลไกสำคัญในการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลในการสร้างสัมมาชีพชุมชนที่เชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอและแผนพัฒนาจังหวัด

กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) จำนวน ๕,๕๔๐ ตำบล ๆ ละอย่างน้อย ๒๐ คน โดยมีทีมปฏิบัติการตำบลหรือประชาชนรัฐตำบลร่วมสนับสนุนการจัดเวทีบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลสร้างสัมมาชีพชุมชน

ระยะเวลา ตำบลละ ๑ วัน (ไตรมาส ๑ : ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๖๐)

ขั้นตอนการดำเนินงาน แบ่งเป็น ๓ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ ก่อนดำเนินการ

๑.๑ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ดำเนินการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย โดยพิจารณาคัดเลือกตำบลที่มีหมู่บ้านเป้าหมายในการสร้างสัมมาชีพชุมชน ปี ๒๕๖๑ เป็นเกณฑ์ลำดับแรก หากยังได้ตำบลเป้าหมายไม่ครบตามที่ได้รับการจัดสรรให้พิจารณาคัดเลือกตำบลที่มีหมู่บ้านเป้าหมายในการสร้างสัมมาชีพชุมชน ปี ๒๕๖๐ พร้อมวางรูปแบบการจัดเวทีบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล เพื่อเชื่อมโยงกับแผนท้องถิ่นในการสนับสนุนการสร้างสัมมาชีพชุมชน

๑.๒ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ดำเนินการประชุมทีมปฏิบัติการตำบล ประธานคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับอำเภอ (ศอช.อ.) และประธาน

คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) เพื่อหารือ วางแผนการจัดเวทีการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลร่วมกัน โดยเฉพาะการเน้นย้ำบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบที่สำคัญต่อการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล เช่น การเตรียมทีมวิทยากร กระบวนการ และการประสานแผนงาน/โครงการเพื่อสนับสนุนการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน เป็นต้น

๑.๓ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ดำเนินการประชุมคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) เพื่อสร้างความเข้าใจในเรื่องที่สำคัญต่อการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล ดังนี้

๑.๓.๑ กระบวนการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต. ต้องรู้บทบาท หน้าที่ตนเอง และต้องรู้ว่า จะแสดงบทบาทอย่างไรต่อการดำเนินการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล และต้องรู้ที่มาของแผนชุมชน และแผนชุมชนระดับตำบล)

๑.๓.๒ กำหนดแผนปฏิบัติการ

๑.๓.๓ สร้างความเข้าใจโครงร่างเล่มแผนชุมชนระดับตำบล

๑.๓.๔ กำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

๑.๓.๕ ประสานหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนตามแนวทางประรัฐเข้าร่วมเวทีฯ เพื่อเชื่อมโยงแผนงาน/โครงการในการพัฒนาหมู่บ้าน/ตำบล

๑.๓.๖ เตรียมข้อมูล อุปกรณ์ และเครื่องมือ เช่น ข้อมูล จปฐ. กชช.๒๓ ข้อมูลทั่วไประดับตำบล และข้อมูลอื่น ๆ วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดเวทีประชาคม (เช่น ปากกาเคมี กระดาษฟลิปชาร์ต กระดาษขาว)

๑.๓.๗ ประสานขอรับแผนชุมชนจากทุกหมู่บ้าน/ชุมชน

๑.๓.๘ ประสานขอรับข้อมูลตำบลจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๓.๙ ประสานขอรับข้อมูลต่าง ๆ จากหน่วยงานภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง เช่น เกษตร สาธารณสุข กศน. ปศุสัตว์ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑.๔ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ส่งเสริมและสนับสนุนคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) ดำเนินการรวบรวมแผนชุมชน/หมู่บ้าน ให้ครบทุกหมู่บ้าน แล้วจึงนำมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์จัดกลุ่มปัญหา/ความต้องการ จัดลำดับความสำคัญจัดกลุ่มแผนงาน/โครงการ โดยขอให้เน้นย้ำในเรื่องการส่งเสริมอาชีพเป็นลำดับแรก เพื่อเป็นข้อมูลในการยกร่างการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล

๑.๕ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ส่งเสริมและสนับสนุนคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) ดำเนินการยกร่างการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลตามแบบฟอร์มที่กำหนด โดยการจัดประชุมนำผลการวิเคราะห์แผนชุมชนจากทุกหมู่บ้านมารวมกันแล้ว ยกร่าง “แผนชุมชนระดับตำบล” ก่อนนำเสนอ เวทีบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล เพื่อลดขั้นตอนการทำงาน และทำให้ผลงานมีคุณภาพเพราะได้ผ่านกระบวนการกลั่นกรองมาก่อน

๑.๖ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ส่งเสริมและสนับสนุนคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) ดำเนินการกำหนดและเตรียมดำเนินการประสานการจัดเวทีบูรณาการแผนฯ อาทิเช่น การกำหนดเวลาและสถานที่ดำเนินการจัดเวทีฯ และการมีหนังสือเชิญผู้เข้าร่วมเวทีตามแนวทางประชารัฐประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาศีกาศรฐฐระดับตำบล และภาคเอกชน เป็นต้น

ระยะที่ ๒ ระหว่างดำเนินการ

๒.๑ แนะนำคณะกรรมการ/ทีมทำงานบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล

๒.๒ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดเวทีบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล

๒.๓ ดำเนินการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลที่มุ่งเน้นการสนับสนุนการสร้างสัมมาชีพชุมชน โดยมีวิธีการ ดังนี้

๒.๓.๑ วิทยากรกระบวนการทำหน้าที่กระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมเวที**วิเคราะห์ข้อมูล**ของแต่ละหมู่บ้านวิเคราะห์สถานการณ์ตำบล เพื่อ**สังเคราะห์เป็นภาพรวมของตำบลด้วยเทคนิค SWOT หรือเทคนิคอื่นตามความเหมาะสม** โดยนำแผนชุมชนทุกหมู่บ้าน/ทุกชุมชนในตำบลมาวิเคราะห์ร่วมกัน โดยใช้เวทีประชาคมช่วยกันค้นหาว่า ตำบลมีปัญหาอะไรบ้างมากหรือน้อย จำเป็นเร่งด่วนต้องแก้ไขขนาดไหน อย่างไร เป็นปัญหาที่เกิดจากปัจจัยในชุมชนเองหรือเกิดจากปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ในตำบล โดยนำข้อมูลทั้ง ๒ ประเภทมารวบรวมและประมวลผล ค้นหาค่าศักยภาพของตำบล จากข้อมูลพื้นฐานของชุมชน และวิเคราะห์คุณภาพชีวิต รายรับ รายจ่าย เงินออม และหนี้สิน ในภาพรวมของตำบล จากข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือน เช่น ข้อมูล จปฐ. ข้อมูล กชช.๒ค และข้อมูลบัญชีครัวเรือน ฯลฯ เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับรู้ปัญหาและหาแนวทางแก้ไขในภาพรวมของตำบลร่วมกันอย่างมีเป้าหมาย

๒.๓.๒ นำข้อมูลทั่วไป และข้อมูลที่เจาะลึกแต่ละด้าน เช่น ทุนชุมชนทั้งที่เป็นเงินและไม่เป็นเงิน ธุรกิจชุมชน วัฒนธรรมชุมชน สุขภาพคน ฯลฯ ของแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชนมารวบรวมเป็นข้อมูลระดับตำบล เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และข้อจำกัด ของชุมชนให้มีความแม่นยำ ชัดเจน สามารถนำมากำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และทิศทางการพัฒนาชุมชนได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของตำบล สำหรับการวางแผนแก้ไขปัญหาเพื่อบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล มีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

๑) **วิเคราะห์ชุมชน** โดยนำข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือน มาวิเคราะห์ เพื่อให้รู้ว่าในตำบลมีทรัพยากรอะไรบ้างที่จะส่งเสริมสัมมาชีพชุมชน หรือที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่ชุมชนต้องการแก้ไข

๒) **การค้นหา โอกาส และแนวทางแก้ไขปัญหา** สามารถใช้ข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือน วิเคราะห์คุณภาพชีวิตในมิติด้านต่าง ๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม **ด้านการ**

เรียนรู้ ด้านสุขภาพฯ ฯลฯ มาเชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในตำบล โดยนำมาบูรณาการและจัดทำเป็นโครงการต่างๆตามประเด็นที่เป็นปัญหา

๓) **การกำหนดเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์** เป็นการกำหนดทิศทางพัฒนาตำบลซึ่งมีทิศทางระยะสั้น ระยะกลาง หรือระยะยาว โดยใช้ข้อมูลในการค้นหาปัญหาสาเหตุ ความจำเป็น ความต้องการจัดลำดับและประเมินตนเองและนำมากำหนดเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ของตำบล

๔) **การกำหนดรายละเอียดการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหา** ประกอบด้วย การนำปัญหาที่ชุมชนส่วนใหญ่ได้รับความเดือดร้อนหรือผลกระทบในวงกว้าง มาเป็นประเด็นในการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล ฉะนั้น จะเห็นว่าการบูรณาการแผน มิใช่การนำแผนของหมู่บ้าน/ชุมชน มารวมกันเท่านั้น

๕) **จัดกลุ่มแผนงาน/โครงการ** เพื่อแสวงหาแหล่งงบประมาณให้เหมาะสมกับแผนงาน/โครงการ ดังนั้น จึงต้องรู้ว่า แต่ละแผนงาน/โครงการ จะขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานใดหรือกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพ เพื่อจะได้ ประสานเชื่อมโยงกับผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป โดยจัดกลุ่มแผนงาน/โครงการ เป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้

▶▶ แผนงาน/โครงการที่ทำได้ เช่น การลดรายจ่ายในครัวเรือน ด้วยการปลูกผักสวนครัว ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นหรือลดต้นทุนการผลิตด้วยการทำปุ๋ยหมัก เป็นต้น

▶▶ แผนที่ต้องทำร่วม เป็นแผนที่ต้องประสานความร่วมมือกับหลายภาคส่วน โดยมีการร่วมกันในด้านทรัพยากร คน หรือ เงิน เช่น โครงการดูแลสุขภาพชุมชน ร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โครงการปลูกข้าวพันธุ์ดีร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอด้านการตลาดกับภาคเอกชนหรือบริษัทประชารัฐรักสามัคคีจังหวัด เป็นต้น

▶▶ แผนที่ต้องขอรับการสนับสนุน เป็นแผนที่ต้องมีการประสานเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะปัญหาที่ส่งผลกระทบในวงกว้างและเป็นปัญหาร่วมกันหลายพื้นที่ หากสามารถจัดทำรายละเอียดต่างๆ ได้ครบถ้วน และสอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์เป้าหมาย/ตัวชี้วัด ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ชัดเจน แผนงาน/โครงการดังกล่าว ย่อมมีโอกาสได้รับการสนับสนุนสูงกว่า แผนงาน/โครงการที่ไม่ชัดเจน

๖) **การจัดลำดับแผนงาน/โครงการ** โดยยึดหลักความสำคัญความจำเป็นหรือความสามารถในการแก้ไขปัญหาความต้องการของชุมชน ผ่านเวทีประชาคม โดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การอภิปรายถึงความสำคัญของโครงการ การใช้เสียงส่วนใหญ่จากการโหวตออกเสียงสนับสนุนในเวทีประชาคม หรือการประเมินข้อมูลด้วยตารางวิเคราะห์คะแนนความสำคัญของแผนงาน/โครงการการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล จำเป็นต้องวิเคราะห์ทั้งปัญหา/อุปสรรคและโอกาสที่เกิดขึ้นรอบด้าน ทั้งนี้ เพื่อให้ชุมชนสามารถแสวงหาความร่วมมือ และโอกาสในการขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรมและสอดคล้องกับเป้าหมายของหน่วยงานที่ขอรับการสนับสนุนในทุกระดับ ฉะนั้นรูปแบบการนำเสนอแผนงาน/โครงการก็ควรจะ

ทำให้สอดคล้องกับแหล่งงบประมาณ โดยจัดทำเป็นแผนงาน/โครงการ ซึ่งครอบคลุมทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจสังคมและคุณภาพชีวิตทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมความมั่นคงและความสงบ และบริหารจัดการ พร้อมทั้งกำหนดผู้รับผิดชอบประสานแผนฯ ของแต่ละด้านและให้มีแผนงาน/โครงการด้านการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพทั้งในระดับครัวเรือนและระดับกลุ่มในภาพรวมของตำบลที่ชัดเจน

๓) การยกร่างแผนชุมชนระดับตำบลเพื่อขอความเห็นชอบ คือ การจัดทำร่างแผนชุมชนระดับตำบลตามมติที่ประชุมของเวทีบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล เพื่อนำเข้าสู่เวทีประชาพิจารณ์ในระดับตำบลอีกครั้งเพื่อให้ความเห็นชอบ และประกาศใช้ต่อไป

๔) จัดทำรูปเล่มแผนชุมชนระดับตำบลฉบับสมบูรณ์ จำนวน ๒ - ๔ เล่ม เพื่อส่งมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ (อบต./เทศบาลตำบล) เพื่อนำไปบรรจุในข้อบัญญัติงบประมาณ ส่งให้อำเภอเพื่อประสานการปฏิบัติเก็บไว้ที่ตำบลหรือที่ทำการของศอช.ต. และอาจส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามความเหมาะสม ทั้งนี้ วิธีการส่งมอบควรกำหนดรูปแบบให้เป็นทางการ เช่น การยกทีมคณะทำงานไปส่งมอบในที่ประชุมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ (อบต./เทศบาลตำบล) ที่ประชุมอำเภอ หรือส่งมอบโดยตรงกับผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น โดยให้มีพยาน/สร้างความสำคัญในการส่งมอบ และให้คำถึงแนวทางที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด เพื่อไม่ให้เกิดความเข้าใจผิดในการดำเนินงาน

ระยะที่ ๓ หลังดำเนินการ

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร่วมกับคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับอำเภอ (ศอช.อ.) ส่งเสริมและสนับสนุนคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) ดำเนินการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการการประเมินผลสำเร็จของโครงการและการประชาสัมพันธ์ความก้าวหน้าในการดำเนินการอย่างต่อเนื่องทุกขั้นตอน เพื่อให้เกิดการรับรู้ทั้งแนวตั้ง แนวนราบ และคืนกลับสู่ชุมชน

เงื่อนไข : ๑) กิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับจังหวัด (ศอช.จ.) ให้ดำเนินการก่อนกิจกรรมบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลสร้างสัมมาชีพ เพื่อให้เป็นเวทีของการวางแผนทาง และวิธีการดำเนินงานขับเคลื่อนกิจกรรมการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับพื้นที่

๒) สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ/จังหวัด รายงานผลการดำเนินงานในระบบ BPM หลังดำเนินการแล้วเสร็จ

๓) สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด จัดทำไฟล์เอกสารเล่มแผนชุมชนระดับตำบลที่เป็นต้นแบบได้ จำนวน ๑ ตำบล จัดส่งให้กรมการพัฒนาชุมชนภายในเดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

๕. โครงการสนับสนุนสัมมาชีพแก่ครัวเรือนยากจน

โครงการสนับสนุนสมาชิกวิสาหกิจชุมชนแก่ครัวเรือนยากจน เป็นผลสืบเนื่องจากการจัดเก็บข้อมูล จปฐ. ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นปีแรกที่ยังดำเนินการจัดเก็บฯ ทั้งในเขตเมืองและในเขตชนบท โดยพบว่า มีครัวเรือนยากจนตกเกณฑ์รายได้ ๓๘,๐๐๐ บาท/คน/ปี ทั้งที่พัฒนาได้และต้องสงเคราะห์ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่มีจำนวน ๒๒,๕๓๘ ครัวเรือน เพิ่มขึ้นเป็นจำนวน ๑๒๖,๑๐๒ ครัวเรือน ในขณะที่งบประมาณโครงการฯ มีจำนวนน้อย และเพื่อให้โครงการครอบคลุมเป้าหมายทั่วประเทศ จึงจำเป็นต้องใช้รูปแบบ “กลุ่ม” ในการดำเนินงานแก่จน สอดคล้องตามภารกิจกรมฯ ในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้แก่ประชาชน เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ “เศรษฐกิจฐานรากมั่นคง ชุมชนพึ่งตนเองได้ ในปี ๒๕๖๔ ” โดยการส่งเสริมสนับสนุนให้ครัวเรือนยากจนตกเกณฑ์ จปฐ. เหล่านี้มีอาชีพ มีรายได้ผ่านเกณฑ์ จปฐ.

วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ครัวเรือนยากจน มีอาชีพและรายได้ สามารถพึ่งพาตนเองได้
- ๒) เพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ ๒๐ ปี ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างการเติบโตจากภายในสอดคล้องกับปรัชญากระทรวงมหาดไทย ในการ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” แก่ประชาชน
- ๓) เพื่อบูรณาการการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาความยากจน ทั้งระดับส่วนกลางและระดับพื้นที่

งบประมาณ การสนับสนุนสมาชิกวิสาหกิจชุมชนแก่ครัวเรือนยากจน ใช้งบประมาณจาก ๒ ส่วน เพื่อเป็นค่าวัสดุสนับสนุนการประกอบอาชีพแก่ครัวเรือนยากจนเท่านั้น คือ

- ๑) งบประมาณหมวดงานพื้นฐานของกรมการพัฒนาชุมชน งบประมาณ ๑๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สิบแปดล้านบาทถ้วน) ดำเนินการภายใต้ชื่อ “โครงการสนับสนุนสมาชิกวิสาหกิจชุมชนแก่ครัวเรือนยากจน” จำนวน ๑,๑๕๖ กลุ่ม
- ๒) งบประมาณพัฒนาภูมิภาค ปี ๒๕๖๑ (ตามแผนงาน พัฒนาด้านสังคม ยุกระดับคุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม (Sufficiency Economy Philosophy :Way of Life) ประกอบด้วย ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคใต้ชายแดน งบประมาณ ๙,๔๔๗,๐๐๐ บาท (เก้าล้านสี่แสนสี่หมื่นเจ็ดพันบาทถ้วน) ดำเนินการภายใต้ชื่อ “กิจกรรม สนับสนุนกิจกรรมตามแผนชีวิตแก่ครัวเรือนยากจน” จำนวน ๕๔๓ กลุ่ม

** งบประมาณดังกล่าว ใช้เพื่อเป็นค่าวัสดุสนับสนุนการประกอบอาชีพแก่ครัวเรือนยากจนเท่านั้น **

วิธีการและขั้นตอน

โครงการสนับสนุนสมาชิกวิสาหกิจชุมชนแก่ครัวเรือนยากจน แบ่งเป็น ๒ กิจกรรม คือ ๑) สนับสนุนสมาชิกวิสาหกิจชุมชนแก่ครัวเรือนยากจน ภูมิภาค/อำเภอ เป็นหน่วยดำเนินการ ในไตรมาส ๑ - ๒ (* เว้นแต่จังหวัดใดมีครัวเรือนยากจนเป้าหมายกระจายอยู่ในพื้นที่หลายอำเภอให้จังหวัดเป็นหน่วย

ดำเนินการโดยพิจารณาให้ดำเนินการในพื้นที่อำเภอที่มีครัวเรือนยากจนเป้าหมายจำนวนมากก่อน) และ ๒) ติดตามสนับสนุนทางวิชาการ ๔ ภาค ส่วนกลางโดยสำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน เป็นหน่วยดำเนินการ ในไตรมาส ๓ มีวิธีการและขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

๑. จำแนกสถานะครัวเรือนยากจนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. (พัฒนาได้ ต้องสงเคราะห์) ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ทั้งหมดในเขตเมืองและเขตชนบท จำนวน ๑๒๖,๑๐๒ ครัวเรือน (โครงการฯ นี้สืบเนื่องจากการจัดเก็บข้อมูลและการนำข้อมูล จปฐ. ไปใช้ประโยชน์)

๒. คัดเลือกครัวเรือนยากจนเป้าหมายที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. (ตามข้อ ๑.) เฉพาะที่พัฒนาได้ ทั้งในและนอกพื้นที่หมู่บ้านตามโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประจำปี ๒๕๖๑ (ทั่วประเทศ จำนวน ๒๐,๑๔๐ หมู่บ้าน) ให้ครบตามจำนวนที่กรมฯ แจ้งจัดสรร (โดยครัวเรือนยากจนเป้าหมาย : ๑) อยู่ในพื้นที่หมู่บ้านตามโครงการสร้างสัมมาชีพฯ ครัวเรือนยากจนเป้าหมายจะได้รับพิจารณาเป็นกลุ่มเป้าหมายตามโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชนฯ และได้รับความรู้เกี่ยวกับสัมมาชีพชุมชนจากการฝึกอบรมด้วย ๒) ไม่อยู่ในพื้นที่หมู่บ้านตามโครงการสร้างสัมมาชีพฯ ครัวเรือนยากจนเป้าหมายจะได้รับความรู้เกี่ยวกับสัมมาชีพชุมชนจากการสนับสนุนแนะนำของทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน)

๓. รวมกลุ่มครัวเรือนยากจนเป้าหมาย ให้ได้ตามจำนวนที่กรมฯ จัดสรรโดย ๑ กลุ่มประกอบด้วยครัวเรือนยากจนเป้าหมายจำนวน ๙ - ๑๕ คน (ผู้แทนครัวเรือนละ ๑ คน) พิจารณาจัดตั้งกลุ่มจากพื้นที่หมู่บ้านที่มีครัวเรือนยากจนเป้าหมายจำนวนมาก่อน (หากในหมู่บ้าน/ตำบลมีครัวเรือนยากจนเป้าหมายไม่เพียงพอให้สามารถรวมครัวเรือนยากจนเป้าหมายจากพื้นที่หมู่บ้าน/ตำบลใกล้เคียงได้) และให้รวมกลุ่มอาชีพโดยใช้หลักการบริหารจัดการชุมชน ได้เรียนรู้ ปรึกษาช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จำนวน ๑,๖๙๙ กลุ่ม (ส่วนครัวเรือนยากจนมีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่เหลือให้จังหวัดบูรณาการแผนงาน/งบประมาณในพื้นที่โดยใช้กลไกของศูนย์อำนวยการปฏิบัติการขจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัด/อำเภอ (ศจพ.จ. /ศจพ.อ.) เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้รับการช่วยเหลือและพัฒนา)

๔. กลุ่มครัวเรือนยากจนเป้าหมาย ร่วมกันวิเคราะห์อาชีพที่จะก่อให้เกิดผลผลิตและสร้างรายได้โดยการเชื่อมโยงกับตลาดในชุมชน โดยใช้ศูนย์เรียนรู้ฯ หรือสถานที่เหมาะสมภายในหมู่บ้าน/ตำบล เป็นที่ทำการกลุ่ม (เพื่อความคล่องตัวในการดำเนินงานสามารถพิจารณาให้ครัวเรือนยากจนเป้าหมายดำเนินการตามอาชีพที่ได้คัดเลือก ณ พื้นที่ของตนเองได้)

๕. สนับสนุนวัสดุประกอบอาชีพแก่ครัวเรือนยากจนเป้าหมาย (งบประมาณของโครงการฯ ทั้งหมดใช้เพื่อสนับสนุนวัสดุประกอบอาชีพเท่านั้น)

๖. อำเภอรายงานให้กรมฯ ทราบตามแบบสรุปผลภาพรวมของอำเภอ/จังหวัด และให้จัดทำแบบรายหมู่บ้านเป็นไฟล์ข้อมูลแนบในระบบ BPM ภายในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

๗. ติดตามสนับสนุนทางวิชาการ ๔ ภาคส่วนกลางโดยสำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน เป็นหน่วยดำเนินการ ในไตรมาส ๓

ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดโครงการฯ คือ ครีวเรือนยากจนเป้าหมาย ได้รับการส่งเสริม สนับสนุน สัมมาชีพ ตามจำนวนกลุ่ม ที่กรมฯ ได้จัดสรรงบประมาณ รวม ๑,๖๙๙ กลุ่ม ดังนี้

- ครีวเรือนยากจนเป้าหมาย ได้รับการส่งเสริม สนับสนุน สัมมาชีพ จำนวน ๑,๑๕๖ กลุ่ม (งบประมาณหมวดงานพื้นฐาน)

- ครีวเรือนยากจนเป้าหมาย ได้รับการส่งเสริม สนับสนุน สัมมาชีพ จำนวน ๕๔๓ กลุ่ม (งบประมาณพัฒนาภูมิภาค ปี ๒๕๖๑)

ภาคผนวก

- ☆ แบบฟอร์มทะเบียนข้อมูลที่มีวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน
- ☆ แบบฟอร์มทะเบียนข้อมูลครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน
- ☆ แบบฟอร์มทะเบียนข้อมูลกลุ่มอาชีพที่จัดตั้งขึ้นตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน
- ☆ หลักเกณฑ์การประเมินครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่างประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑
- ☆ ตัวอย่างคำสั่งแต่งตั้งทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน ระดับ จังหวัด
- ☆ ตัวอย่างคำสั่งแต่งตั้งทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน ระดับอำเภอ
- ☆ ตัวอย่างคำสั่งแต่งตั้งทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน ระดับตำบล
- ☆ แบบฟอร์มรูปเล่มแผนชุมชนระดับตำบล
- ☆ “การวิเคราะห์อาชีพ” กับการสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แบบฟอร์มทะเบียนข้อมูลที่มีวิทยากรสมัครมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน

บ้าน..... หมู่ที่..... ตำบล.....

อำเภอ..... จังหวัด.....

จำนวนหมู่บ้าน ละ ๕ คน

ที่	ชื่อ-สกุล	บ้านเลขที่	อายุ	เบอร์โทรศัพท์	อาชีพหลัก	อาชีพที่ปราศรัยมีความเชี่ยวชาญ/ประสบความสำเร็จ (ระบุอาชีพ)	ประเภทอาชีพ (ระบุเลข)**๑	หมายเหตุ

แบบฟอร์มทะเบียนข้อมูลครัวเรือนสมัครมาชีพชุมชน

บ้าน..... หมู่ที่..... ตำบล.....

อำเภอ..... จังหวัด.....

จำนวนหมู่บ้าน ละ ๒๖ ครัวเรือน (ครัวเรือนละ ๑ คน)

ที่	ชื่อ-สกุล	บ้านเลขที่	อายุ	อาชีพหลัก	รายได้เฉลี่ย (คน) จปฐ. ๒๕๖๑	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	อาชีพที่อบรม	ประเภทอาชีพที่อบรม (ระบุเลข)**๑	หมายเหตุ

**๑ ให้ระบุเลขลงในช่องประเภทอาชีพ

๑๑ คือ ประเภท เกษตร : ปลูกพืช

๑๒ คือ ประเภท เกษตร : เลี้ยงสัตว์

๑๓ คือ ประเภท เกษตร : ประมง

๑๔ คือ ประเภท เกษตร : ผสมผสาน

๑๕ คือ ประเภท อื่น ๆ

๒๑ คือ ประเภท แปรรูป : อาหาร

๒๒ คือ ประเภท แปรรูป : เครื่องดื่ม

๒๓ คือ ประเภท แปรรูป : เครื่องแต่งกาย

๒๔ คือ ประเภท แปรรูป : ของใช้ เครื่องประดับ

๒๕ คือ ประเภท แปรรูป : สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร

๓๑ คือ ประเภท ท่องเที่ยวชุมชน

๔๑ คือ ประเภท บริการ

๕๑ คือ ประเภท อื่น ๆ

แบบฟอร์มทะเบียนข้อมูลกลุ่มอาชีพที่จัดตั้งขึ้นตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน

จังหวัด

จำนวนกลุ่มอาชีพ.....กลุ่ม

ที่	ชื่อกลุ่ม	วันที่เดือนปีที่จดทะเบียน	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	เบอร์โทรศัพท์	ระบอบอาชีพ/ผลิตภัณฑ์ตามกลุ่ม				หมายเหตุ
							ภาคการเกษตร	การแปรรูป (OTOP/SME)	การท่องเที่ยวชุมชน	อื่น ๆ	

ลงชื่อ.....พัฒนาการประจำตำบล
(.....)

วัน.....เดือน.....พ.ศ.

แบบฟอร์มแผนปฏิบัติการสร้างสัมมาชีพชุมชน

บ้าน.....หมู่ที่..... ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอน/วิธีการดำเนินงาน	กลุ่มเป้าหมาย	สถานที่ดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผู้รับผิดชอบ

หมายเหตุ : ใช้จัดทำตามโครงการเตรียมความพร้อมที่มหาวิทยาลัยชุมชน

หลักเกณฑ์การประเมินครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

หลักเกณฑ์การประเมินครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง ๓ มี ๒ ไม่

๓ มี

๑. มีสัมมาชีพ

- ๑.๑ ครัวเรือนประสบผลสำเร็จในการประกอบสัมมาชีพสามารถเป็นแบบอย่างได้
- ๑.๒ ครัวเรือนมีการจัดทำบัญชีครัวเรือน
- ๑.๓ ครัวเรือนมีการออม

๒. มีความสัมพันธ์ที่ดี

- ๒.๑ สมาชิกในครัวเรือนมีวิถีชีวิตประชาธิปไตยและทำกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ
- ๒.๒ สมาชิกในครัวเรือนไม่มีการใช้ความรุนแรง
- ๒.๓ สมาชิกในครัวเรือนเป็นสมาชิกกลุ่ม องค์กร ในชุมชนอย่างน้อย ๑ กลุ่ม/องค์กร

๓. มีสภาพแวดล้อมเหมาะสม

- ๓.๑ มีป้ายครัวเรือนและจัดระเบียบบ้านให้สะอาดถูกสุขลักษณะ
- ๓.๒ มีการบริหารจัดการขยะอย่างเหมาะสมไม่เป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม
- ๓.๓ มีส่วนร่วมในกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือสาธารณประโยชน์

๒ ไม่

๑. ไม่ติดยาเสพติด

- สมาชิกในครัวเรือนไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และอบายมุขอื่น ๆ

๒. ไม่มีหนี้นอกระบบ

- สมาชิกในครัวเรือนไม่มีการกู้ยืมเงินนอกระบบ และไม่มีหนี้สินล้นพ้นตัว

เงื่อนไข

๑. พิจารณาคัดเลือกจากครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง (จำนวน ๒๓,๕๘๘ หมู่บ้าน) ที่ผ่านการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน
๒. ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนต้องมีสตรีเป็นผู้มีบทบาทในการประกอบอาชีพด้วย

เกณฑ์ผลการประเมิน

ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง ต้องผ่านเกณฑ์การประเมินทั้ง ๓ มี ๒ ไม่ ครบทุกข้อ

ผู้ประเมินและวิธีการประเมิน

๑. ระดับอำเภอ

- คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ (กพสอ.) สนับสนุนการพัฒนาอาชีพของครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน และเป็นแกนหลักในการคัดเลือกครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร่วมกับทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับอำเภอ พิจารณาคัดเลือกครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่างตามเกณฑ์การประเมิน อำเภอละ ๑ ครัวเรือน
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ สรุปผลการคัดเลือกและรายงานจังหวัด

๒. ระดับจังหวัด

- คณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัด (กพสจ.) สนับสนุนการพัฒนาอาชีพของครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน และเป็นแกนหลักในการคัดเลือกครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดร่วมกับทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด พิจารณาคัดเลือกครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่างตามเกณฑ์การประเมิน จังหวัดละ ๑ ครัวเรือน ส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพแก่ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง จังหวัดละ ๕,๐๐๐ บาท
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด คณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัด และทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด จัดส่งข้อมูลครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่างของจังหวัด ให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของคณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค (กพสภ.) เพื่อคัดเลือกเป็นครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่างระดับภาค ๆ ละ ๓ ครัวเรือน ภายในเดือน พฤษภาคม ๒๕๖๑

๓. ระดับภาค

- คณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค ติดตามสนับสนุนคณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัดในการส่งเสริมครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน และการคัดเลือกครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดที่ตั้งภาค ร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค พิจารณาคัดเลือกครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่างระดับภาค ๆ ละ ๓ ครัวเรือน เพื่อเข้ารับโล่รางวัล ในส่วนกลาง
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดที่ตั้งภาค สรุปผลการดำเนินงานเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และรายงานผลพร้อมข้อมูลครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง ส่งกรมฯ ภายในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๑

แบบประเมินครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง ปี ๒๕๖๑

๑. ข้อมูลครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง

ชื่อ.....นามสกุล.....

เพศ.....อายุ.....ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่.....ซอย.....ถนน.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....โทรศัพท์.....

อาชีพ.....จำนวนบุคคลในครัวเรือน.....คน กลุ่ม/องค์กรที่เป็นสมาชิก.....

ด้านการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน (ตัวชี้วัด)	ผลการประเมิน
๑. มีสัมมาชีพ	๑.๑ ครัวเรือนประสบผลสำเร็จในการประกอบสัมมาชีพสามารถเป็นแบบอย่างได้ ๑.๒ ครัวเรือนมีการจัดทำบัญชีครัวเรือน ๑.๓ ครัวเรือนมีการออม	☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน
๒. มีความสัมพันธ์ที่ดี	๒.๑ สมาชิกในครัวเรือนมีวิถีชีวิต ประชาธิปไตย และทำกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ ๒.๒ สมาชิกในครัวเรือนไม่มีการใช้ความรุนแรง ๒.๓ สมาชิกในครัวเรือนเป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรในชุมชนอย่างน้อย ๑ กลุ่ม/องค์กร	☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน
๓. มีสภาพแวดล้อมเหมาะสม	๓.๑ มีป้ายครัวเรือนและจัดระเบียบบ้านให้สะอาดถูกสุขลักษณะ ๓.๒ มีการบริหารจัดการขยะอย่างเหมาะสมไม่เป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม ๓.๓ มีส่วนร่วมในกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือสาธารณประโยชน์	☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน
๔. ไม่ติดยาเสพติด	สมาชิกในครัวเรือนไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และอบายมุขอื่น ๆ	☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน
๕. ไม่มีหนี้สินอกรบบ	สมาชิกในครัวเรือนไม่มีการกู้ยืมเงินนอกระบบ และไม่มีหนี้สินล้นพ้นตัว	☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน

ผลการประเมินผ่านจำนวน.....ด้านตัวชี้วัด
(ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง ต้องผ่านเกณฑ์การประเมินทั้ง ๓ มิติ ๒ ไม่ครบทุกข้อ)

(ลงชื่อ).....(ทีมสนับสนุนฯ ระดับจังหวัด)
(.....)
วัน.....เดือน.....พ.ศ.

(ลงชื่อ).....(ทีมสนับสนุนฯ ระดับจังหวัด)
(.....)
วัน.....เดือน.....พ.ศ.

(ลงชื่อ).....(ทีมสนับสนุนฯ ระดับจังหวัด)
(.....)
วัน.....เดือน.....พ.ศ.

(ลงชื่อ).....(ทีมสนับสนุนฯ ระดับจังหวัด)
(.....)
วัน.....เดือน.....พ.ศ.

-ตัวอย่าง-

คำสั่งจังหวัด.....

ที่ /๒๕๖๐

เรื่อง แต่งตั้งทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน ระดับจังหวัด

กรมการพัฒนาชุมชน มีภารกิจเกี่ยวกับ การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ ภายใต้วิสัยทัศน์ “เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี ๒๕๖๔” โดยในปี ๒๕๖๑ กรมการพัฒนาชุมชนได้ดำเนินการขยายผลการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต (Way of life) เพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานรากตามนโยบายของรัฐบาลและกรมการพัฒนาชุมชน ให้เป็นรูปธรรม และต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา

ดังนั้น เพื่อเป็นการสนับสนุนการขับเคลื่อนงานสัมมาชีพชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต (Way of life) จังหวัด จึงแต่งตั้ง เจ้าหน้าที่ ผู้นำชุมชน กลุ่มองค์กร และเครือข่ายการพัฒนา ในสังกัดกรมการพัฒนาชุมชน เป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนงานสัมมาชีพชุมชน ระดับจังหวัด รายละเอียดตามบัญชีรายชื่อที่แนบ ดังนี้

- ๑. หัวหน้ากลุ่มงานของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดที่ได้รับมอบหมาย หัวหน้าคณะทำงาน
- ๒. คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนจังหวัด คณะทำงาน
- ๒. คณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัด คณะทำงาน
- ๓. คณะกรรมการชมรมผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ระดับจังหวัด คณะทำงาน
- ๔. ฯลฯ คณะทำงาน
- ๕. นักวิชาการพัฒนาชุมชนผู้รับผิดชอบงานสัมมาชีพชุมชน คณะทำงานและเลขานุการ

ให้คณะทำงานมีหน้าที่ ดังนี้

๑. ให้คำแนะนำปรึกษา เกี่ยวกับการดำเนินงานสัมมาชีพชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต (Way of life) แก่ทีมสนับสนุนฯ ระดับอำเภอ และระดับตำบล

- ๒. สนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายของแต่ละองค์กร
- ๓. ติดตามการดำเนินงานของทีมสนับสนุนฯ ระดับอำเภอ และระดับตำบล
- ๔. งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่..... เดือน พ.ศ. ๒๕๖๐

ผู้ว่าราชการจังหวัด.....

-ตัวอย่าง-

คำสั่งอำเภอ.....

ที่ /๒๕๖๐

เรื่อง แต่งตั้งทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน ระดับอำเภอ

กรมการพัฒนาชุมชน มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ ภายใต้วิสัยทัศน์ “เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี ๒๕๖๔” โดยในปี ๒๕๖๑ กรมการพัฒนาชุมชนได้ดำเนินการขยายผลการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต (Way of life) เพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานรากตามนโยบายของรัฐบาลและกรมการพัฒนาชุมชน ให้เป็นรูปธรรม และต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา

ดังนั้น เพื่อเป็นการสนับสนุนการขับเคลื่อนงานสัมมาชีพชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต (Way of life) อำเภอ จึงแต่งตั้ง เจ้าหน้าที่ ผู้นำชุมชน กลุ่มองค์กร และเครือข่ายการพัฒนา ในสังกัดกรมการพัฒนาชุมชน เป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน ระดับอำเภอ รายละเอียดตามบัญชีรายชื่อที่แนบ ดังนี้

๑. พัฒนาการอำเภอ	หัวหน้าคณะทำงาน
๒. คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนอำเภอ	คณะทำงาน
๒. คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ	คณะทำงาน
๓. คณะกรรมการชมรมผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ระดับอำเภอ	คณะทำงาน
๔.	คณะทำงาน
๔. นักวิชาการพัฒนาชุมชนผู้รับผิดชอบงานสัมมาชีพชุมชน	คณะทำงานและเลขานุการ

ให้คณะทำงานมีหน้าที่ ดังนี้

๑. ให้คำแนะนำปรึกษา เกี่ยวกับการดำเนินงานสัมมาชีพชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต (Way of life) แก่ทีมสนับสนุนฯ ระดับตำบล

๒. สนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายของแต่ละองค์กร

๓. ติดตามการดำเนินงานของทีมสนับสนุนฯ ระดับตำบล

๔. งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่.....เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่..... เดือน พ.ศ. ๒๕๖๐

นายอำเภอ.....

-ตัวอย่าง-

คำสั่งอำเภอ.....

ที่ /๒๕๖๐

เรื่อง แต่งตั้งทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน ระดับตำบล

กรมการพัฒนาชุมชน มีภารกิจเกี่ยวกับ การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ ภายใต้วิสัยทัศน์ “เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี ๒๕๖๔” โดยในปี ๒๕๖๑ กรมการพัฒนาชุมชนได้ดำเนินการศึกษาผลการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต (Way of life) เพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานรากตามนโยบายของรัฐและกรมการพัฒนาชุมชน ให้เป็นรูปธรรม และต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา

ดังนั้น เพื่อเป็นการสนับสนุนการขับเคลื่อนงานสัมมาชีพชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต (Way of life) อำเภอ จึงแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ ผู้นำชุมชน กลุ่มองค์กร และเครือข่ายการพัฒนา ในสังกัดกรมการพัฒนาชุมชนเป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน ระดับตำบล รายละเอียดตามบัญชีรายชื่อที่แนบ ดังนี้

๑. ตำบล

- ๑.๑ นักวิชาการพัฒนาชุมชนผู้รับผิดชอบตำบล หัวหน้าคณะทำงาน
- ๑.๒ คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต) คณะทำงาน
- ๑.๓ คณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล (กพสต.) คณะทำงาน
- ๑.๔ ฯลฯ คณะทำงาน
- ๑.๕ ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.) คณะทำงานและเลขานุการ

๒. ตำบล

- ๒.๑ นักวิชาการพัฒนาชุมชนผู้รับผิดชอบตำบล หัวหน้าคณะทำงาน
- ๒.๒ คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต) คณะทำงาน
- ๒.๓ คณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล (กพสต.) คณะทำงาน
- ๒.๔ ฯลฯ คณะทำงาน
- ๒.๕ ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.) คณะทำงานและเลขานุการ

ให้คณะทำงานมีหน้าที่ ดังนี้

- ๑. สนับสนุน และส่งเสริมในการดำเนินงานสัมมาชีพชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต (Way of life) ในพื้นที่เป้าหมาย
- ๒. สนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายของแต่ละองค์กร
- ๓. ติดตามการดำเนินงานของครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย
- ๔. งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่..... เดือน พ.ศ. ๒๕๖๐

นายอำเภอ.....

หมายเหตุ : จังหวัด / อำเภอ สามารถปรับเปลี่ยนรายละเอียดคำสั่งได้ตามความเหมาะสม

แผนชุมชนระดับตำบล ประจำปี พ.ศ.

ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

แผนชุมชนระดับตำบล ประจำปี พ.ศ.

คำอธิบายเพิ่มเติม - การลงวันที่ / เดือน นั้นขอให้ลงวันที่
จัดประชาคมเพื่อพิจารณาแผนชุมชนระดับตำบล แล้วมีมติ
เห็นชอบและรับรอง พร้อมประกาศใช้ กำหนดให้อยู่ในระหว่าง
เดือนมี.ค.-พ.ค. ของทุกปี (กรณีปี ๒๕๖๑ ให้อยู่ในภายใน
เดือนมกราคม) เสร็จแล้วลงลายมือของประธาน ศอช.ต.

ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนตำบล.....ได้ประชุม
พิจารณาแผนชุมชนระดับตำบล มีมติเห็นชอบและรับรองแล้ว

เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

(ลงชื่อ)

(.....)

ประธานคณะกรรมการ

ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนตำบล.....

คำนำ

การจัดแผนชุมชนระดับตำบลฉบับนี้ มีความสำคัญยิ่งต่อการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และการจัดการตนเองของคนในตำบล ผ่านกลไกการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนทุกหมู่บ้านในตำบล โดยมีการค้นหา รวบรวมข้อมูลความรู้ และสร้างกระบวนการวิเคราะห์ปัญหา เพื่อร่วมกันกำหนดทิศทางการพัฒนาหมู่บ้านเชื่อมโยงสู่ระดับตำบลที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการที่แท้จริง สามารถแก้ไขปัญหาที่หมู่บ้านและตำบลเผชิญร่วมกันอยู่ได้ รวมทั้งก่อเกิดการค้นหาศักยภาพจากทรัพยากรธรรมชาติ ฝีมือ ทักษะของคนในตำบล เพื่อแก้ไขปัญหาของตำบล ลดการพึ่งพาท่างจากภายนอก เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้

สำหรับกระบวนการทบทวน และปรับปรุงแผนชุมชนระดับตำบลของตำบลได้ก่อเกิดจากกลไกของศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.)ที่เป็นความร่วมมือของผู้นำกลุ่ม/องค์กร ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากทุกหมู่บ้าน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากส่วนราชการ/ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องภายใต้ที่มคณะทำงาน เพื่อร่วมกันบูรณาการปัญหาและ ความต้องการจากทุกหมู่บ้านเชื่อมโยงสู่ตำบล ผ่านเวทีประชาคมตำบลที่สร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันจากข้อมูลที่ได้จากการจัดเก็บนำมาการวิเคราะห์ข้อมูลจนไปสู่การกำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของหมู่บ้านเชื่อมโยงสู่ตำบล โดยกำหนดออกมา ๓ กลุ่มโครงการ/กิจกรรม คือ โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการได้เอง โครงการ/กิจกรรมที่ต้องดำเนินการร่วมกันกับหน่วยงานภายนอก และโครงการ/กิจกรรมที่ต้องขอรับการสนับสนุนจากภายนอก

ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบลหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แผนชุมชนระดับตำบลเล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานราชการ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ในการ ประสานเชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนพัฒนาอำเภอ จังหวัด/กลุ่มจังหวัด เพื่อการแก้ไขปัญหา และตอบสนองความต้องการของหมู่บ้าน และตำบลได้อย่างทั่วถึง และอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพึ่งพาตนเองได้ของชุมชนต่อไป

คำอธิบายเพิ่มเติม - คำนำที่ร่างขึ้นนี้ ตำบลสามารถนำไปปรับ แก้ไขเพื่อ ความสอดคล้องกับตำบลได้ทั้งนี้การลง เดือนให้อยู่ระหว่างเดือนมีนาคม- พฤษภาคม ของทุกปี (กรณีปี ๒๕๖๑ ให้อยู่ภายในเดือนมกราคม)

ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล เดือน..... พ.ศ.

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของตำบล

ส่วนที่ ๒ การวิเคราะห์ข้อมูล

๒.๑ จุดอ่อน จุดแข็ง

๒.๒ โอกาส ภัยคุกคาม

๒.๓ วิสัยทัศน์ (ทิศทางการพัฒนาตำบล)

๒.๔ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์

ส่วนที่ ๓ โครงการ/กิจกรรมการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล

๓.๑ โครงการ/กิจกรรม เรียงตามลำดับความสำคัญ

๓.๒ โครงการ/กิจกรรม แยกแต่ละด้าน

ส่วนที่ ๔ การทบทวนแผนชุมชนระดับตำบล

ส่วนที่ ๕ เรื่องอื่นๆ (ที่เห็นว่าสำคัญและควรบรรจุไว้ในเอกสารการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล)

ภาคผนวก

แผนชุมชนระดับตำบล

ตำบล.....

อำเภอ.....

จังหวัด.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของตำบล

๑. แผนที่ตำบล

คำอธิบายเพิ่มเติม - แผนที่ตำบลนั้น สามารถวาดขึ้นเอง หรือใช้คอมพิวเตอร์ช่วยทำขึ้นก็ได้ ตามความถนัดและรวดเร็ว แต่ต้องมีรายละเอียดที่สำคัญ ดังนี้

๑. แสดงอาณาเขตติดต่อ (ทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก ทิศตะวันตก)
๒. ถนนในหมู่บ้านสายหลัก (ลาดยาง คอนกรีต ลูกกรัง ดิน)
๓. แหล่งน้ำธรรมชาติ (แม่น้ำ ห้วย หนอง คลอง บึง สระ)
๔. แหล่งน้ำประปา บ่อบาดาลสาธารณะ
๕. สถานที่ราชการ (วัด โรงเรียน สถานีอนามัย ป้อมตำรวจ ศูนย์เด็กฯ มัสยิด หอกระจายข่าว ศาลาหมู่บ้าน ศูนย์เรียนรู้ชุมชน/ศูนย์รวบรวมข้อมูลหมู่บ้าน)
๖. ที่ทำการกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต.

๒. ประวัติความเป็นมาของตำบล

๓. พื้นที่ทั้งหมดไร่ หรือ ตารางกิโลเมตร

๔. อาณาเขต

ตำบล.....ตั้งอยู่ในอำเภอ..... จังหวัด.....ห่างจากอำเภอ.....
ไปทางทิศ.....กิโลเมตร ห่างจากจังหวัด.....ไปทางทิศ
.....กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ.....
ทิศใต้	ติดต่อกับ.....
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ.....
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ.....

๕. ลักษณะภูมิประเทศ

๖. จำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น.....คน แยกเป็น ชาย.....คน หญิง.....คน
- ๖.๑ ผู้สูงอายุ (อายุ ๖๐ ปี บริบูรณ์ขึ้นไป) รวมทั้งสิ้น.....คน แยกเป็น
ชาย.....คนหญิง.....คน
- ๖.๒ คนพิการ รวมทั้งสิ้น.....คน แยกเป็น ชาย.....คน หญิง.....คน

๗. จำนวนครัวเรือน ครัวเรือน

๘. การประกอบอาชีพ

๘.๑ อาชีพหลักของครัวเรือน

- ๘.๑.๑ อาชีพ..... จำนวน.....ครัวเรือน
- ๘.๑.๒ อาชีพ..... จำนวน.....ครัวเรือน
- ๘.๑.๓ อาชีพ..... จำนวน.....ครัวเรือน
- ๘.๑.๔ อาชีพ..... จำนวน.....ครัวเรือน

๘.๒ อาชีพเสริมหรืออาชีพรอง

- ๘.๒.๑ อาชีพ..... จำนวน.....ครัวเรือน
- ๘.๒.๒ อาชีพ..... จำนวน.....ครัวเรือน
- ๘.๒.๓ อาชีพ..... จำนวน.....ครัวเรือน
- ๘.๒.๔ อาชีพ..... จำนวน.....ครัวเรือน

๙. ผู้ว่างงาน จำนวน.....คน แยกเป็น

- ๙.๑ กลุ่มอายุ ๑๓ - ๑๘ ปี จำนวน.....คน
- ๙.๒ กลุ่มอายุ ๑๙ - ๒๔ ปี จำนวน.....คน
- ๙.๓ กลุ่มอายุ ๒๕ ปี ขึ้นไป จำนวน.....คน

๑๐. ตำบลมีรายได้.....บาท/ปี รายจ่าย.....บาท/ปี
มีหนี้สิน.....บาท/ปี

๑๑. รายได้เฉลี่ยของประชากร (ตามเกณฑ์ จปฐ. ปี....) จำนวน.....บาท/คน/ปี
ครัวเรือนยากจน (รายได้ไม่ถึง ๓๐,๐๐๐ บาท คน/ปี) ปี.....
จำนวน..... ครัวเรือน

๑๒. จำนวนกลุ่มกิจกรรม / อาชีพ มีจำนวน.....กลุ่ม ดังนี้

๑๒.๑ ชื่อกลุ่มกิจกรรม / อาชีพ จำนวนสมาชิก.....คน

๑๒.๒ ชื่อกลุ่มกิจกรรม / อาชีพ จำนวนสมาชิก.....คน

๑๒.๓ ชื่อกลุ่มกิจกรรม / อาชีพ จำนวนสมาชิก.....คน

๑๒.๔ ชื่อกลุ่มกิจกรรม / อาชีพ จำนวนสมาชิก.....คน

๑๓. กองทุนในตำบล มีจำนวน.....กองทุน ดังนี้

- ๑๓.๑ ชื่อกองทุน..... มีจำนวน.....กองทุน
มีงบประมาณรวม.....บาท
- ๑๓.๒ ชื่อกองทุน.....มีจำนวน.....กองทุน
มีงบประมาณรวม.....บาท
- ๑๓.๓ ชื่อกองทุน.....มีจำนวน.....กองทุน
มีงบประมาณรวม.....บาท
- ๑๓.๔ ชื่อกองทุน.....มีจำนวน.....กองทุน
มีงบประมาณรวม.....บาท

๑๔. ข้อมูลความต้องการพัฒนาฝีมือแรงงานของประชาชน

- ๑๔.๑ ชื่อกิจกรรม/อาชีพ.....จำนวน.....คน
- ๑๔.๒ ชื่อกิจกรรม/อาชีพ.....จำนวน.....คน
- ๑๔.๓ ชื่อกิจกรรม/อาชีพ.....จำนวน.....คน
- ๑๔.๔ ชื่อกิจกรรม/อาชีพ.....จำนวน.....คน

คำอธิบายเพิ่มเติม - การกรอกข้อมูลความต้องการพัฒนาฝีมือแรงงานของประชาชนนั้น ยกตัวอย่างเช่น ประชาชนในตำบลต้องการฝึกอาชีพตัดผม ทำขนม และอาชีพข้างต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งผู้นำชุมชนต้องสำรวจสอบถามความต้องการของประชาชนในหมู่บ้าน

ตั้งแต่ข้อ ๑๕ เป็นต้นไป อยู่ในส่วนข้อมูลอื่น ๆ ที่ตำบลเห็นสมควรเพิ่มเติม

๑๕. ข้อมูลคมนาคม/สาธารณูปโภค

๑๕.๑ การเดินทางเข้าตำบล

คำอธิบายเพิ่มเติม - การกรอกข้อมูลการเดินทางเข้าหมู่บ้านนั้น ยกตัวอย่างเช่น จากอำเภอ.....ใช้ทางหลวง (สาย.....) ระยะ กิโลเมตร เลี้ยวซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข ระยะประมาณ กิโลเมตร แยกขวาลงถนนลูกรัง ระยะทาง กิโลเมตร ถึงตำบล เป็นต้น

๑๕.๒ สาธารณูปโภค

คำอธิบายเพิ่มเติม - การกรอกข้อมูลสาธารณูปโภค นั้น ยกตัวอย่าง

- มีไฟฟ้าครบทุกครัวเรือน
- โทรศัพท์สาธารณะ จำนวน..... แห่ง
- ประปาหมู่บ้าน จำนวน..... แห่ง
- ที่อ่านหนังสือ จำนวน..... แห่ง
- ศาลาประชาคม จำนวน..... แห่ง
- ป้อมตำรวจ จำนวน..... แห่ง

เป็นต้น

๑๕.๓ แหล่งน้ำ

คำอธิบายเพิ่มเติม - การกรอกข้อมูลแหล่งน้ำ นั้น ยกตัวอย่าง

แหล่งน้ำตามธรรมชาติ

- ลำห้วย จำนวน..... แห่ง
- คลอง จำนวน..... แห่ง
- สระ จำนวน..... แห่ง

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นในหมู่บ้าน

- บ่อบาดาล จำนวน..... แห่ง
- สระน้ำ จำนวน..... แห่ง

เป็นต้น

ส่วนที่ ๒ การวิเคราะห์ข้อมูล

๒.๑ การวิเคราะห์ปัจจัยภายในหรือสภาพแวดล้อมภายใน จะทำให้ตำบลทราบถึงความสามารถหรือความเป็นตัวตนของตำบล

(๑) จุดอ่อน คือ ลักษณะหรือข้อด้อยของตำบลเมื่อเทียบกับตำบลอื่น

(๑.๑)

(๑.๒)

(๑.๓)

(๒) จุดแข็ง คือ ศักยภาพความสามารถหรือข้อเด่นของตำบลเมื่อเทียบกับตำบลอื่น

(๒.๑)

(๒.๒)

(๒.๓)

คำอธิบายเพิ่มเติม- ตำบลสามารถวิเคราะห์จุดอ่อน/จุดแข็ง

โดยระบุแยกออกเป็นด้าน ๆ ได้ดังนี้

- ด้านเศรษฐกิจ
- ด้านสังคม (เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาสการศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม)
- ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ด้านความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย
- ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

๒.๒ การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก หรือสภาพแวดล้อมภายนอก จะทำให้ตำบลทราบถึงโอกาสและอุปสรรคการทำงานของตำบล

(๑) โอกาส

(๑.๑)

(๑.๒)

(๑.๓)

(๒) อุปสรรค

(๒.๑)

(๒.๒)

(๒.๓)

การค้นหาศักยภาพกำหนดตำแหน่งหรือจุดยืนทางยุทธศาสตร์ของตำบล (positioning) (เพื่อประมวลจุดแข็ง โอกาส ศักยภาพ นำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์หรือความฝัน Dream ของตำบล)

การค้นหาความพร้อม ความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ ของพื้นที่ตำบลนั้น ๆ พิจารณาจากความเป็นภูมิปัญญาหรือคุณค่าของท้องถิ่น เป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง (หรือเป็นเส้นเลือดใหญ่ของชุมชน) ก่อให้เกิดรายได้มากพอสมควร และจะต้องไม่เริ่มจากศูนย์ นำศักยภาพที่มีในพื้นที่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า

๒.๓ วิสัยทัศน์ (ทิศทางการพัฒนา)

(วิสัยทัศน์ คือ ความต้องการหรือสิ่งสะท้อนถึงทิศทางของการพัฒนาตำบลในอนาคต/ ภาพในอนาคตของตำบล ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงทิศทางที่ตำบลต้องการจะมุ่งไปในอนาคต โดยอาศัยการวิเคราะห์จากความรู้ ความสามารถ หรือสิ่งที่มีอยู่ในตำบลเพื่อกำหนด สิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต จุดมุ่งหมายสำคัญของการกำหนดวิสัยทัศน์ เพื่อกระตุ้นให้เกิด การร่วมแรงร่วมใจกันในการพัฒนาตำบล)

ตัวอย่างวิสัยทัศน์ :

- เป็นตำบลปลอดภัยเสถียร พึ่งพาตนเองตามวิถีพอเพียง
- หมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์/ เชิงวัฒนธรรม/ เชิงวิถีเกษตรอินทรีย์

๒.๔ ยุทธศาสตร์ ประเด็นยุทธศาสตร์ หรือการการทำความฝันให้ชัด

(ยุทธศาสตร์ คือ แผนและนโยบายในการทำงานของตำบลให้เป็นไปเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ ตัวอย่างยุทธศาสตร์ :

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาเสถียร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาแบบมีส่วนร่วม

ทั้งนี้ การเขียนประเด็นยุทธศาสตร์ ควรใช้ข้อความหลักสำคัญไม่ต้องอธิบายรายละเอียด)

๒.๕ กลยุทธ์

(กลยุทธ์ คือ หลัก วิธีการ และแนวทางในการปฏิบัติตามประเด็นยุทธศาสตร์ เพื่อนำไปสู่ จุดมุ่งหมายตามวิสัยทัศน์)

ตัวอย่างกลยุทธ์ :

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาเสถียร

กลยุทธ์ ๑ การสร้างภูมิคุ้มกันในตัว

กลยุทธ์ ๒ การป้องกันปัญหาเสถียร (ภายใน/นอกตำบล)

๒.๖ การวิเคราะห์ปัญหาของตำบล

ลำดับความสำคัญ ของปัญหา	ชื่อปัญหา	สาเหตุของปัญหา	ข้อมูลบ่งชี้สภาพ ขนาด และ ความรุนแรงของปัญหา	แนวทางการ แก้ไขปัญหา

ตัวอย่างการวิเคราะห์ปัญหาของตำบล

ลำดับความสำคัญ ของปัญหา	ชื่อปัญหา	สาเหตุของ ปัญหา	ข้อมูลบ่งชี้สภาพ ขนาด และ ความรุนแรงของปัญหา	แนวทางการ แก้ไขปัญหา
๑	ปัญหาความ ยากจน	<ul style="list-style-type: none"> - ผลผลิตราคาตกต่ำ - ไม่มีอาชีพเสริม - ไม่มีการจดบัญชีครัวเรือน 	<ul style="list-style-type: none"> - ตกเกณฑ์ จปฐ. ข้อ ๒๓ คนในครัวเรือนมีรายได้เฉลี่ยน้อยกว่าคนละ ๓๐,๐๐๐ บาท ต่อปี ๙๐ คร. - ตกเกณฑ์ จปฐ. ข้อ ๒๔ ครัวเรือนไม่มีการออมเงิน - ครัวเรือนเป็นหนี้นอกระบบ ร้อยละ ๗๕ 	

ส่วนที่ ๓ โครงการ/กิจกรรมการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล

๓.๑ โครงการ/กิจกรรม เรียงตามลำดับความสำคัญ (รวมทุกด้าน)

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	งบประมาณ	เป้าหมาย	ประเภทของแผนด้านต่าง ๆ (ระบุ ✓)					วิธีการดำเนินการ (ระบุ ✓)		
				ด้านเศรษฐกิจ	ด้านสังคม	ด้านทรัพยากร	ด้านความมั่นคง	ด้านการบริหารจัดการ	ทำเอง	ทำร่วม	หน่วยงานอื่นทำให้
<p>คำอธิบายเพิ่มเติม - รูปแบบหรือตารางการนำเสนอสามารถปรับให้สอดคล้องกับหน่วยงานแหล่งงบประมาณ เน้นตามรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือตามประเด็นยุทธศาสตร์พัฒนาอำเภอ/จังหวัด หรือหน่วยงานอื่น ๆ</p>											
<p>คำอธิบายเพิ่มเติม - โครงการรวมทุกด้านเรียงตามลำดับความสำคัญตรงนี้ ให้กรอกข้อมูลโครงการ/กิจกรรมทุกโครงการในลักษณะการบูรณาการ ชื่อ/งบประมาณ ระบุพื้นที่เป้าหมายที่ดำเนินการรวมไว้ในช่องเดียวกัน ทั้งที่หมู่บ้านทำเอง/หน่วยงานราชการ เช่น อบต./ปกครอง/พัฒนาชุมชน/เกษตร/สาธารณสุข ฯลฯ ให้การสนับสนุน และโครงการที่หมู่บ้านทำร่วมกับหน่วยงานราชการหรือหน่วยงานอื่น ๆ โดยเมื่อกรอกข้อมูลโครงการ/กิจกรรมตารางรวมทุกโครงการให้แล้วเสร็จ โดยตารางต่อ ๆ ไป เป็นการแยกโครงการตามด้านต่าง ๆ ก็สามารถคัดลอกโครงการจากตารางรวมทุกด้านนี้ไปวางตามแต่ละด้านได้เลย ไม่ต้องพิมพ์ใหม่ แล้วจึงจัดทำข้อมูลส่วนอื่น ๆ ให้ครบถ้วน</p>											

๓.๒ โครงการ/กิจกรรม แยกตามด้าน

๑. ด้านเศรษฐกิจ

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	งบประมาณ	เป้าหมาย/ระยะเวลาดำเนินการ	รายละเอียด/วิธีดำเนินการ	วิธีการดำเนินการ (ระบุ ✓)			หมายเหตุ (หน่วยดำเนินการ)
					ทำเอง	ทำร่วม	หน่วยงานอื่นทำให้	
<p>คำอธิบายเพิ่มเติม - ควรแยกโครงการ/แผนงานที่เป็นการสร้างสัมมาชีพชุมชนไว้ในกลุ่มเดียวกันให้ชัดเจน</p>								

๒. ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	งบประมาณ	เป้าหมาย/ ระยะเวลา ดำเนินการ	รายละเอียด/ วิธีดำเนินการ	วิธีการดำเนินการ (ระบุ ✓)			หมายเหตุ (หน่วย ดำเนินการ งาน)
					ทำเอง	ทำร่วม	หน่วยงาน อื่นทำให้	

๓. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	งบประมาณ	เป้าหมาย/ ระยะเวลา ดำเนินการ	รายละเอียด/ วิธีดำเนินการ	วิธีการดำเนินการ (ระบุ ✓)			หมายเหตุ (หน่วย ดำเนินการ งาน)
					ทำเอง	ทำร่วม	หน่วยงาน อื่นทำให้	

๔. ด้านความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	งบประมาณ	เป้าหมาย/ ระยะเวลา ดำเนินการ	รายละเอียด/ วิธีดำเนินการ	วิธีการดำเนินการ (ระบุ ✓)			หมายเหตุ (หน่วย ดำเนินการ งาน)
					ทำเอง	ทำร่วม	หน่วยงานอื่น ทำให้	

๕. ด้านบริหารจัดการ

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	งบประมาณ	เป้าหมาย/ ระยะเวลา ดำเนินการ	รายละเอียด/ วิธีดำเนินการ	วิธีการดำเนินการ (ระบุ ✓)			หมายเหตุ (หน่วย ดำเนินงาน)
					ทำเอง	ทำร่วม	หน่วยงานอื่นทำ ให้	

ส่วนที่ ๔ การทบทวนแผนชุมชนระดับตำบล

(ให้ตำบลมีการทบทวนแผนชุมชนระดับตำบลเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง เพื่อให้แผนชุมชนระดับตำบลเป็นปัจจุบันและมีข้อมูลที่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง)

วัน/เดือน/ปี	ทบทวนครั้งที่	มติที่ประชุม	จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม	หมายเหตุ
<p>คำอธิบายเพิ่มเติม - การทบทวนแผนฯ นั้น แบ่งออกได้เป็น ๒ ครั้งสำคัญ คือ</p> <p>๑) ทบทวนครั้งที่ ๑ (ระหว่างเดือน มี.ค.-พ.ค. ของทุกปี) (กรณีปี ๒๕๖๑ ให้อยู่ภายในเดือนธันวาคม) ประชุมประชาคมตำบลเพื่อพิจารณาร่างแผนชุมชนระดับตำบลตามที่ คณะกรรมการศอช.ต.จัดทำขึ้น</p> <p>๒) ทบทวนครั้งที่ ๒ (เดือน พ.ค. ของทุกปี) (กรณีปี ๒๕๖๑ให้อยู่ภายในเดือนมกราคม) ประชุมประชาคมตำบลเพื่อร่วมพิจารณาร่างแผนฯ อีกครั้ง เพื่อให้ความเห็นชอบแผนฯ</p>				

ภาคผนวก

คำอธิบายเพิ่มเติม-สำหรับภาคผนวกให้แนบเอกสารดังนี้

- บันทึกรายงานการประชุม
- รายละเอียดโครงการ/กิจกรรม (เต็มรูปแบบ)
อาจเลือกจัดทำเฉพาะโครงการอันดับที่ ๑-๕
- สรุปรายชื่อ จปฐ. ปี ๒๕๖๐ /ข้อมูล กชช.๒ค ปี ๒๕๖๐
- ภาพกิจกรรม
- อื่นๆ ตามความเหมาะสม

“การวิเคราะห์อาชีพ” กับ การสร้างสัมมาชีพชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

.....

สัมมาชีพ : สร้างอาชีพ สร้างรายได้ สวัสดิ์ชีวิตที่ยั่งยืน

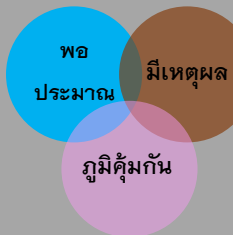
วิเคราะห์ตนเอง

- ☛ ความสนใจ ความชอบ
- ☛ ความรู้ ความสามารถ ความถนัด
- ☛ คุณลักษณะที่สอดคล้องกับอาชีพ
- ☛ ความพร้อม (เวลา เงินทุน)

วิเคราะห์อาชีพ

- ☛ สถานการณ์ของอาชีพ
 - # ทิศทางการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ
 - # แผนพัฒนาจังหวัด/อำเภอ/ท้องถิ่น
- ☛ การตลาด ๔P
- ☛ ศักยภาพชุมชน
 - # ภูมิปัญญา
 - # แหล่งเรียนรู้/ปราชญ์ด้านอาชีพ
 - # วัตถุดิบ
 - # แหล่งทุน (ในชุมชน)

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ทางสายกลาง)

นำไปสู่

เศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม/วัฒนธรรม
สมดุล/พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

⇒ การวิเคราะห์ตนเอง

ก่อนที่จะตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่งที่จะเป็นอาชีพเสริมหรืออาชีพหลัก ควรจะต้องมีการพิจารณาอย่างลึกซึ้งเพื่อให้รู้ว่าอาชีพใดจะมีความเหมาะสมสามารถประกอบเป็นอาชีพที่มีความยั่งยืน สร้างรายได้ให้ครอบครัว การตัดสินใจเลือกอาชีพจึงควรคำนึงถึงหลัก ดังต่อไปนี้

➤ **ความสนใจ ความชอบ ความต้องการ** พิจารณาว่าตนเองมีความสนใจ ความชอบ ความต้องการที่จะประกอบอาชีพใดบ้าง

➤ **ความรู้ ความสามารถ ความถนัด** พิจารณาว่าอาชีพที่สนใจนั้นจะต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ความถนัด ทักษะอย่างไร ถ้ายังไม่มีหรือยังขาดอยู่จะสามารถหาความรู้ หรือทักษะเพิ่มเติมได้อย่างไร หรือจะแก้ปัญหาโดยหาผู้ร่วมงานที่มีความรู้ นั้น ๆ ได้หรือไม่ อย่างไร

➤ **คุณลักษณะที่พึงมี** ในการประกอบอาชีพที่สนใจ เนื่องจากคุณลักษณะ นิสัย ที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบการในแต่ละอาชีพจะมีความแตกต่างกัน เช่น ผู้ประกอบอาชีพผลิตสินค้าหรือจำหน่ายสินค้า ควรเป็นผู้มีนิสัยกล้าได้กล้าเสีย มีความอดทน มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์ รู้ความต้องการของตลาด รู้กลยุทธ์การแข่งขันด้านตลาดผู้ประกอบการด้านบริการ ควรเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความยิ้มแย้มแจ่มใสชอบให้บริการผู้อื่น ๆ อดทนอดกลั้น เป็นต้น เป็นการพิจารณาว่าตนเองเหมาะกับการประกอบอาชีพใด หรือเหมาะกับการทำหน้าที่ใด

➤ **ความพร้อม** ในการประกอบอาชีพ เป็นอาชีพที่สามารถดำเนินการได้โดยมีเงื่อนไขน้อย เช่น เงินทุน เวลา วัสดุอุปกรณ์ วัตถุดิบหลัก เป็นต้น

⇒ การวิเคราะห์อาชีพ

หลังจากการวิเคราะห์ตนเองทำให้รู้จักตนเองดีแล้ว ขั้นตอนต่อไปจะต้องมีความรู้อย่างกว้างขวางเกี่ยวกับงานอาชีพ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ

การวิเคราะห์สถานการณ์ คือ การพยายามทำความเข้าใจถึงสภาพแวดล้อมของการดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ปัจจัยสำคัญ ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์การแข่งขัน ความน่าสนใจโดยรวม ตลอดจนความสามารถในการทำกำไร และความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของผู้ประกอบการ ดังนั้นการวิเคราะห์สถานการณ์จึงเป็นงานอันดับแรกที่สำคัญที่ผู้ประกอบการควรกระทำ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดทิศทาง กลยุทธ์ และแผนการดำเนินงาน การวิเคราะห์สถานการณ์หรือเรียกอย่างย่อ ๆ ว่า SWOT ANALYSIS

๑. การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน หมายถึง การตรวจสอบความสามารถและความพร้อมด้านต่าง ๆ มุ่งเน้นการวิเคราะห์ในส่วนที่เป็น จุดแข็ง (Strengths) และ จุดอ่อน (Weaknesses) ของกิจการ

๒. การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก หมายถึง การประเมินสภาพแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจที่ผู้ประกอบการไม่สามารถควบคุมหรือเปลี่ยนแปลงได้ มีผลกระทบต่อการค้าดำเนินธุรกิจเป็นไปในลักษณะที่เป็นโอกาส (Opportunities) หรือ อุปสรรค (Threats) ด้านต่าง ๆ ได้แก่ การเมืองเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี กฎหมาย สิ่งแวดล้อม เช่น นโยบายด้านเศรษฐกิจ/สังคมของประเทศ แผนพัฒนาจังหวัด/อำเภอ/ท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

วิเคราะห์การตลาด

การตลาด (Marketing) คือ กระบวนการของการสื่อสารคุณค่าของผลิตภัณฑ์หรือบริการไปยังลูกค้า เป็นกระบวนการทางธุรกิจที่ทำให้ลูกค้าหรือผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจและในขณะเดียวกันกลุ่มผู้ประกอบการก็สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ โดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีความยั่งยืน

หลักการตลาด 4P หรือเรียกอีกอย่างว่า ส่วนผสมทางการตลาด ดังนี้

๑. **ผลิตภัณฑ์ (Product)** คือ สินค้าหรือบริการที่จะเสนอให้กับลูกค้า ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย/ลูกค้าหรือไม่ คุณภาพของสินค้า รูปแบบผลิตภัณฑ์มีความทันสมัย และสามารถเปรียบเทียบเทียบกับคู่แข่งขั้นได้หรือไม่

๒. **ราคา (Price)** การตั้งราคาขายที่สามารถดึงดูดความสนใจของลูกค้าได้ สามารถต่อสู้กับคู่แข่งขั้นได้ในธุรกิจประเภทเดียวกันได้

๓. **ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)** คือ การนำสินค้าไปให้ถึงมือของลูกค้า โดยยึดหลักความมีประสิทธิภาพ ความถูกต้อง ความปลอดภัย และความรวดเร็ว วิชขายหรือกระจายสินค้าที่สามารถทำให้เกิดผลกำไรมากที่สุด ต้องกระจายสินค้าให้ตรงกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด

ตัวอย่าง ช่องทางการตลาด เช่น ร้านค้าชุมชน ตลาดนัดในชุมชน พ่อค้าคนกลาง ร้านค้าประชารัฐ ร้านจำหน่ายสินค้า ต่าง ๆ เช่น ร้านส่งผลิตภัณฑ์ ร้านวัสดุก่อสร้าง ศูนย์สาธิตการตลาด ร้าน OTOP ร้านอาหาร วัด ตลาดท้องถิ่น (ตลาด ๔ ร) โรงเรียน โรงพยาบาล โรงแรม (รีสอร์ท) หน่วยงานราชการ เช่น เทศบาล บริษัทเอกชน/ สถานีบริการน้ำมัน และตลาดออนไลน์

๔. **การส่งเสริมการตลาด (Promotion)** หัวใจสำคัญของการส่งเสริมการตลาดคือการทำอะไรให้สามารถขายสินค้าหรือบริการให้ได้มากที่สุด

แผนการตลาด คือ การกำหนดทิศทางและแนวทางในการทุ่มเทความพยายามทางการตลาด ตลอดจนกลไกในการตรวจสอบและประเมินผลกิจกรรมการตลาดไว้ล่วงหน้า ดังนั้น การวางแผนการตลาด จึงเป็นการกำหนดกลยุทธ์และวิธีในการดำเนินกิจกรรมทางการตลาด เพื่อให้กิจการสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่มุ่งหวัง โดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรทางการตลาดให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการตอบรับกับความเป็นไปและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในดำเนินธุรกิจทั้งภายนอกและภายใน

การวางแผนการตลาด ต้องตอบคำถามหลัก ๆ ให้กับผู้ประกอบการอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

๑. เป้าหมายทางการตลาดที่ต้องทำให้ได้ในระยะเวลาของแผนคือเรื่องอะไรบ้าง
๒. ใครคือลูกค้ากลุ่มเป้าหมาย ทั้งกลุ่มเป้าหมายหลักและกลุ่มเป้าหมายรอง
๓. จะนำเสนอสินค้า/บริการอะไรให้กลุ่มเป้าหมาย ในราคาเท่าใด และด้วยวิธีการใด
๔. จะสร้างและรักษาความพึงพอใจให้กับกลุ่มเป้าหมายเหล่านั้นได้ด้วยวิธีการใดบ้าง
๕. ถ้าสถานการณ์ไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ จะปรับตัวหรือแก้ไขอย่างไรในการ

ตอบคำถามดังกล่าวข้างต้น ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการจำเป็นต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และวิจารณญาณที่ดี ในการกำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ และวิธีการทางการตลาด สำหรับกิจการตามองค์ประกอบที่สำคัญของแผนการตลาด

วิเคราะห์ศักยภาพชุมชน เป็นการตรวจสอบและประเมินข้อมูลแวดล้อมในด้านต่าง ๆ ที่มีผลส่งเสริมสนับสนุนการประกอบอาชีพหรือดำเนินกิจการให้มีโอกาสประสบความสำเร็จได้ เช่น องค์ความรู้ ภูมิปัญญา ผู้เชี่ยวชาญหรือแหล่งเรียนรู้ กำลังการผลิต วัตถุดิบ วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ แหล่งทุนในชุมชน เป็นต้น

⇒ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการประกอบสัมมาชีพ

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่เหมาะสมสำหรับประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับประเทศ ด้วยการยึดหลัก “ทางสายกลาง” ในการการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับความเป็นจริงของเศรษฐกิจที่เป็นอยู่

แนวทางการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงกับการประกอบสัมมาชีพ ด้านต่าง ๆ

☛ **การประกอบอาชีพด้านการเกษตร** ควรดำเนินชีวิตโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ ด้วยความรู้ ความสามารถ เพื่อให้เกิดการพออยู่พอกิน ก่อให้เกิดความสุขสบายภายในครอบครัว/ชุมชน และหากเหลือจากการดำรงชีพจึงค่อยนำไปแจกจ่ายและขายต่อเพื่อเป็นรายได้และเก็บออมเป็นเงินทุนต่อไป ซึ่งอาชีพเกษตรที่อาจดำเนินการดังนี้

๑. ทำไร่นาสวนผสม เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งนอกจากจะได้พืชผักปลอดสารพิษแล้ว ก็ยังประหยัดค่าใช้จ่ายไปได้มากอีกด้วย
๒. ปลูกผักสวนครัวไว้กินเอง เพื่อลดรายจ่ายด้านอาหารในครอบครัว
๓. เลือกใช้ปุ๋ยคอก ทำปุ๋ยหมักใช้เองร่วมกับปุ๋ยเคมี เพื่อเป็นการลดรายจ่ายและช่วยปรับปรุงบำรุงดินให้ดีขึ้น
๔. ปลูกต้นไม้เพื่อใช้สอยอย่าง สะเดา มะขาม และปลูกผลไม้ไว้กินเอง
๕. เพาะเห็ดไว้กินเอง
๖. ปลูกพืชสมุนไพรไว้เป็นยาสามัญประจำบ้าน
๗. เลี้ยงไก่ เลี้ยงเป็ดไว้กินไข่ และเก็บขาย
๘. เลี้ยงปลาในร่องสวน และนาข้าวทำนา

๙. เลี้ยงหมู เลี้ยงวัว ทำก๊าซชีวภาพจากมูลหมูหรือวัวเพื่อใช้เป็นพลังงานในครอบครัว

๑๐. ทำปุ๋ยน้ำ ฮอโรโมนไว้ใช้ในนาและสวนเอง

๑๑. พี่ชผลทางการเกษตร ปลา ไข่ เก็บไว้กินเพียงพอ เหลือจึงแจกและจำหน่าย หากเกษตรกรทำได้แบบนี้ก็จะสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างแน่นอน

➤ **การประกอบอาชีพด้านธุรกิจ/ผู้ประกอบการ** ควรคำนึงถึงความมั่นคงและยั่งยืนมากกว่าการแสวงหาผลประโยชน์ ดังนั้นสิ่งที่ควรทำ คือ ต้องมีความรอบรู้ในธุรกิจที่ดำเนินการอยู่ ศึกษาข้อมูลข่าวสารอยู่ตลอดเวลาเพื่อที่จะได้ทันต่อสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มีความรอบคอบในการตัดสินใจจะได้ไม่เกิดข้อผิดพลาดได้ง่าย นอกจากนี้ยังควรต้องมีคุณธรรม คือ มีความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบอาชีพ ไม่ผลิตสินค้าที่ก่อให้เกิดโทษหรือสร้างปัญหาให้กับสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่สำคัญที่สุดคือ ต้องมีความขยันหมั่นเพียร ดำเนินธุรกิจอย่างอดทน อุตสาหะ พัฒนาประสิทธิภาพการผลิต รวมถึงปรับปรุงสินค้าและคุณภาพให้ทันกับความต้องการของผู้บริโภค สำหรับการประกอบธุรกิจ มีอาชีพที่น่าสนใจทำแบบพอเพียง เช่น

๑. อาชีพนวดแผนไทย ปัจจุบันเป็นอาชีพที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นคนไทยด้วยกันหรือชาวต่างประเทศ ซึ่งผู้ที่สนใจด้านนี้สามารถเรียนรู้การนวดจากการเปิดอบรมระยะสั้น ระยะยาว แล้วสามารถมานวดตามบ้าน หรือเปิดร้านนวด ได้เลย ซึ่งอาชีพนี้น่าสนใจตรงที่ไม่ต้องลงทุนอะไรเลย อาศัยแค่ฝีมือล้วน ๆ ก็สร้างงาน สร้างเงินอยู่แบบพอเพียงได้แล้ว

๒. อาชีพขายอาหาร เป็นหนึ่งอาชีพที่น่าสนใจ เพราะเพียงแค่มีความรู้ในการทำอาหารหรือขนม ก็สามารถสร้างงาน สร้างเงินได้แล้ว ซึ่งวิธีการอาจไปเรียนรู้จากครูสอนทำอาหาร คนที่ทำอาหารอร่อย ๆ หรือเปิดดูตามอินเทอร์เน็ตก็ได้แล้วกลับมาทดลองทำกินเอง ให้อร่อย จากนั้นจึงค่อยเปิดร้าน หรือจะขายทางอินเทอร์เน็ตก็ยังได้ แค่นี้ก็สามารถมีชีวิตที่พอเพียงได้แล้ว

๓. อาชีพช่างซ่อมรองเท้า ช่างเย็บผ้า/ทอผ้า ช่างฝีมือต่างๆ อาชีพนี้ก็เป็นอาชีพที่น่าสนใจ แค่อุปกรณ์มาทำครั้งหนึ่งก็อยู่ไปได้นาน เงินลงทุนก็ไม่มาก อาศัยใจรักและความประณีต สำหรับร้านเพียงแค่อยานที่คนเดินพลุกพล่าน ก็สามารถรับทรัพย์กันทุกวัน อยู่แบบสบาย ๆ พอเพียง ไม่ต้องไปทำให้ใครเขาเดือดร้อน

➡➡ ตัวอย่าง สัมมาชีพที่เกิดจากการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชน

กลุ่มแปรรูปผลผลิตการเกษตร (กล้วยหักมุก-กล้วยหอม) หมู่ที่ ๕ ตำบลเหมืองใหม่ อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดสกลนคร

๑๐ **ความเป็นมา** คนในชุมชนประกอบอาชีพบนพื้นฐานวิถีชีวิตของตนเอง ได้แก่ เกษตรกรรม โดยการปลูกกล้วยเสริมจากการปลูกมะพร้าว น้ำหอม เป็นอาชีพไม่เบียดเบียน

ตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดเบียนสิ่งแวดล้อม และผลผลิตจากกล้วยหักมุก กล้วยหอม ที่เหลือจากการบริโภคสด ได้มีการนำมาแปรรูปเป็นกล้วยฉาบ สามารถสร้างรายได้เสริมให้กับครัวเรือน ยอดจำหน่ายของกลุ่ม ปี ๒๕๖๐ รวมทั้งสิ้น ๒๐๘,๑๐๕ บาท โดยการจำหน่ายที่ทำการของกลุ่ม โรงเรียน มูลนิธิชัยพัฒนานุรักษ์ พ่อค้ารับไปจำหน่ายตามร้านค้าของฝาก และสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ รวมทั้งมีการสั่งซื้อจากประเทศจีนอีกด้วย และกลุ่มมีแผนที่จะนำใบกล้วยมาเย็บเป็นกระถางใบตอง และต้นกล้วยมาทำเป็นเชือกกล้วยซึ่งถือเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอีกทางหนึ่ง

๑ การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้

▲ ความพอประมาณ

- การประกอบอาชีพโดยยึดถือความพอดีของตนเองที่สามารถทำได้
- ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น การปลูกกล้วยหักมุก - กล้วยหอม เสริมจากการปลูกมะพร้าวน้ำหอมเป็นอาชีพที่อยู่ในวิสัยที่สามารถทำได้
- ใช้ต้นทุนต่ำไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน

▲ มีเหตุผล

- ใช้เหตุผลในการตัดสินใจเรื่องอาชีพ โดยดูจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องบนพื้นฐานวิถีชีวิตตนเอง
- คำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ การปลูกกล้วยหักมุก - กล้วยหอม สามารถกินสดได้ แปรรูปได้ ต้นกล้วย ใบกล้วย สามารถใช้ประโยชน์ได้หมด
- การเลือกอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทของตนเอง และอยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูก

▲ มีภูมิคุ้มกัน

- เตรียมพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลง โดยมีทางเลือกอื่นรองรับ
- หลีกเลี่ยงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอาชีพ โดยเสริมความมั่นคงในอาชีพด้วยการปลูกกล้วยหักมุก - กล้วยหอม เป็นอาชีพเสริมในระหว่างรอการเก็บเกี่ยวมะพร้าว น้ำหอม
- มีการปลูกเผือกและสาเกเป็นการเพิ่มผลิตภัณฑ์ทางเลือกให้มากขึ้น
- กลุ่มมีการนำเงินของกลุ่มฝากไว้กับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เพื่อประกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และเป็นทุนดำเนินการต่อไป

▲ ความรู้

- ประกอบอาชีพอย่างมีความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องที่จำเป็นของอาชีพนั้น
- หมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอาชีพการปลูกกล้วยหักมุก
- กล้วยหอม โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ การแปรรูปกล้วย การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การเข้าสู่มาตรฐาน และหาช่องทางการตลาดใหม่ ๆ เช่น การจำหน่ายสินค้าออนไลน์
- ร่วมกับสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายแห่ง เพื่อเสริมองค์ความรู้ให้กับกลุ่มอาชีพ
- ดำเนินชีวิตอย่างมีสติ ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข และประกอบอาชีพอย่างมีปัญญา

▲ คุณธรรม

- มีความซื่อสัตย์ สุจริต และมีความเพียร
- มองประโยชน์ส่วนรวม รู้จักแบ่งปัน กลุ่มแปรรูปผลผลิตการเกษตร (กล้วยหักมุก-กล้วยหอม)
- คัดเลือกวัตถุดิบจากผู้ปลูกที่ปลอดภัยจากสารพิษ
- มีขั้นตอนการผลิตที่สะอาด
- ร่วมทำอาชีพกันเป็นกลุ่มและมีการปันผลกำไรคืนสู่สมาชิก
- จัดสวัสดิการช่วยเหลือชุมชน เช่น ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ

.....

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

- นายอภิชาติ โตดิลกเวชช์
- นายทวีป บุตรโพธิ์
- นายโชคชัย แก้วป่อง

อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
ผอ.สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน

ผู้รวบรวม/เรียบเรียง

นางวรรณภา ลิ้มพานิชย์
นางรัตนาวดี ทรัพย์ทอง
นางสาวธวัลรัตน์ เดชบุญมา
นางสมพิศ ปูนจตุรัส
นางสาวพิมพ์ชนา พิชาพันธ์โกดิน
นางสาวนิรัตน์ เกื้อเส้ง
นายอนันต์ เลิศแสง
นายไพรัตน์ จงรักษา

ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมสัมมาชีพชุมชน
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

ออกแบบปก

นายอรรถวิทย์ สุนทรพานิชกิจ

เจ้าพนักงานโสตทัศนศึกษาปฏิบัติงาน

ปีที่พิมพ์	พฤศจิกายน ๒๕๖๑
จำนวนที่พิมพ์	๓๐,๐๐๐ เล่ม
จัดทำโดย	สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ชั้น ๕ อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐
จัดพิมพ์โดย	บริษัท บีทีเอสเพรส จำกัด ๑๒๑/๓๐ หมู่ที่ ๔ ซอยรามอินทรา ๑๙ ถนนรามอินทรา แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ ๑๐๒๒๐

“ เศรษฐกิจฐานรากมั่นคง ชุมชนพึ่งตนเองได้ ”

สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน
กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

<http://chumchon.cdd.go.th>